

Ajankohtaista Kuntaliitosta

Lammin päivät 6.10.2021

Parempaa ympäristöä yhteistyöllä

Tommi Maasilta, ympäristöpäällikkö, yhdyskunta ja ympäristö –yksikkö, Kuntaliitto

VISIO:
**Vaikuttava
kumppani
kunnille**

**KUNTA
LIITTO**

ARVOT: Askeleen edellä - Yhteistyötä yli rajojen - Avoin toimintakulttuuri

Kuntaliiton organisaatio ja toimintamalli 2021-

Juha Myllymäki

- Hallintolakiasiat
- Yksityisoikeudelliset asiat
- Hankintalakiasiat
- Substanssilakiasiat

Miira Riipinen

- Maankäyttö, asuminen ja liikenne
- Pelastustoimi
- Kuntatekniikka
- **Ympäristöasiat**
- Turvallisuus ja varautuminen

Laki

Yhdyskunta ja ympäristö

Terhi Päivärinta

- Opetusasiat
- Varhaiskasvatusasiat
- Kulttuuri-, liikunta- ja nuorisot asiat
- Hyvinvointiasiat
- Sosiaalinen kestävyys

Hyvinvointi ja sivistys

Strateginen teema

Jarkko Huovinen

- Kuntatalousasiat
- Elinkeinot ja työllisyys
- Aluekehittäminen
- Maahanmuutto ja kotouttaminen

Elinvoima ja talous

Sari Raassina 6.10. alk

- Sosiaali- ja terveysasiat

Sote

Strateginen teema

Strateginen projekti

Markus Pauni

- Demokratia, johtaminen ja kestävä kehitys
- Digitalisaatio ja tietoyhteiskunta
- Tieto, tietopalvelut ja analytiikka
- Ennakointi ja TKI-toiminnan koordinaatio
- Kuntaliiton strategia ja uudistuminen

Strategia

Ulf Stenman

- Ruotsinkieliset asiat
- Kielenkääntäjät

Ruotsinkieliset asiat

Johtajisto ja toimitusjohtajan esikunta

Jose Valanta

Miia Välikorpi
Hannele Lindfors
Elina Liippola

- Asiakkuudet, verkostot ja kansainväliset asiat
- Viestintä
- HR
- Talous, hallinto, tietohallinto ja tukipalvelut

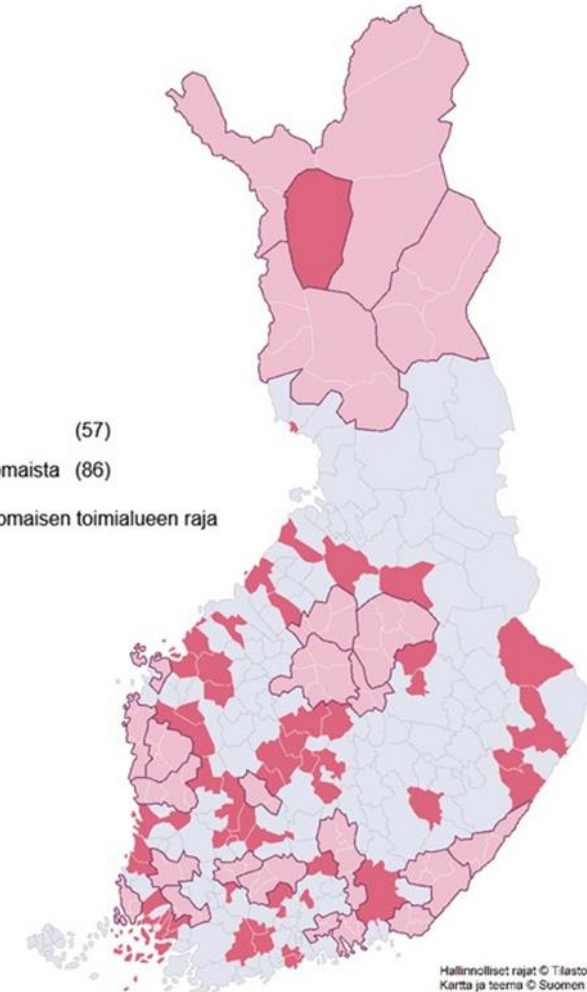
Kuntien ympäristönsuojelun hallintokysely 2021

<https://www.kuntaliitto.fi/julkaisut/2021/2129-kuntien-ymparistonsuojelun-hallintokysely-2021>

- Kyselyssä edustettuna 143 kuntaa, eli n. 50 % Manner-Suomen kunnista.
 - 57 koski yksittäistä kuntaa ja 23 kuntien yhteistä ympäristönsuojeluviranomaista
- Ympäristönsuojelun henkilöresurssit ovat edelleen vähentyneet
- Viranhaltijoiden painostus on lisääntynyt
- Yli neljäsosa kyselyyn vastanneista koki, että riippumattomuus on joskus uhattuna.
- Ympäristönsuojelun sähköinen asiointimahdollisuus on käytössä vain 16 prosentilla vastanneista yksiköistä.

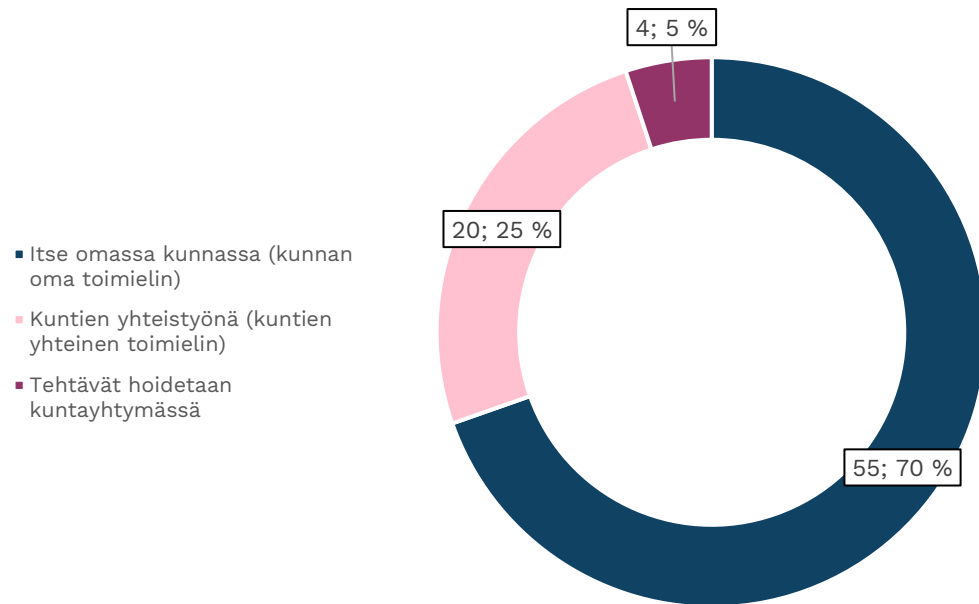
Kyselyyn vastanneet kunnat
Vastaus koskee

	Yksittäistä kuntaa	(57)
	Yhteistä ympäristönsuojeluviranomaista	(23)
	Yhteisen ympäristönsuojeluviranomaisen toimialueen raja	

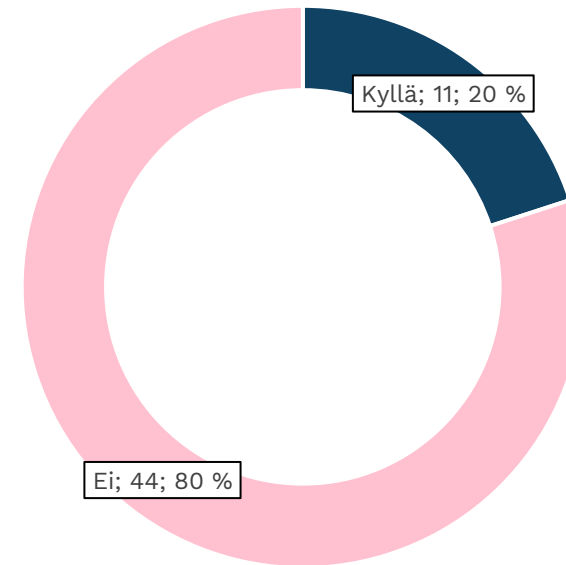
- Noin kolme neljäsosaa vastaajista ilmoitti, että ELY-keskukset järjestävät koulutusta, heistä valtaosa vastasi, että koulutusta järjestetään kerran vuodessa.
- Vuosina 2017–2020 kyselyyn vastanneissa yksikössä oli tehty vuosittain 40–60 tutkintapyyntöä poliisille.
- Ympäristölupien käsittelyajat ovat kyselyyn vastanneissa yksiköissä keskimäärin noin 5 kuukautta. Eläinsuojien ilmoitusmenettelypäätösten keskimääräinen käsittelyaika on puolestaan hieman yli 50 päivää.
- Ympäristönsuojelun toimintamenojen kate taksan mukaisilla maksuilla oli yksiköissä keskimäärin 22 prosenttia.
- Sähköinen valvontatietojärjestelmä oli käytössä 35 prosentilla vastanneista yksiköistä.
- Yli 60 prosentissa kyselyyn vastanneista kunnista on tehty tai on valmisteilla ilmastostrategia tai vastaava ohjelma. Noin kolmanneksessa kunnista on tehty tai on valmisteilla ympäristöohjelma, ympäristötiekartta tai vastaava.

Ympäristönsuojeluhallinnon organisaatio

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tehtävien järjestäminen, kaikki kyselyyn vastanneet (n=79).

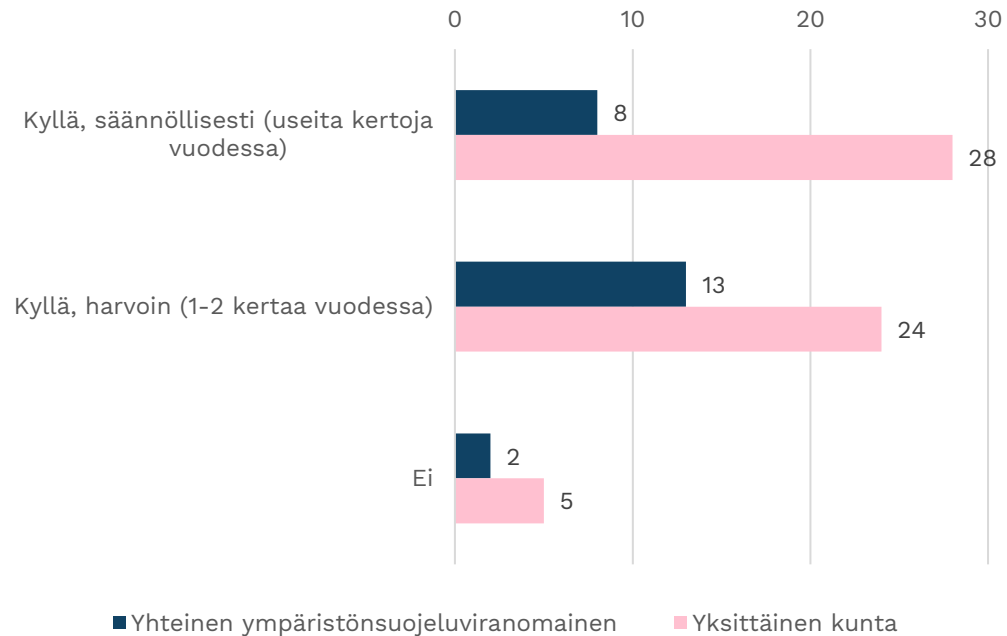
Onko kunta sopinut viranhaltijayhteistyöstä?

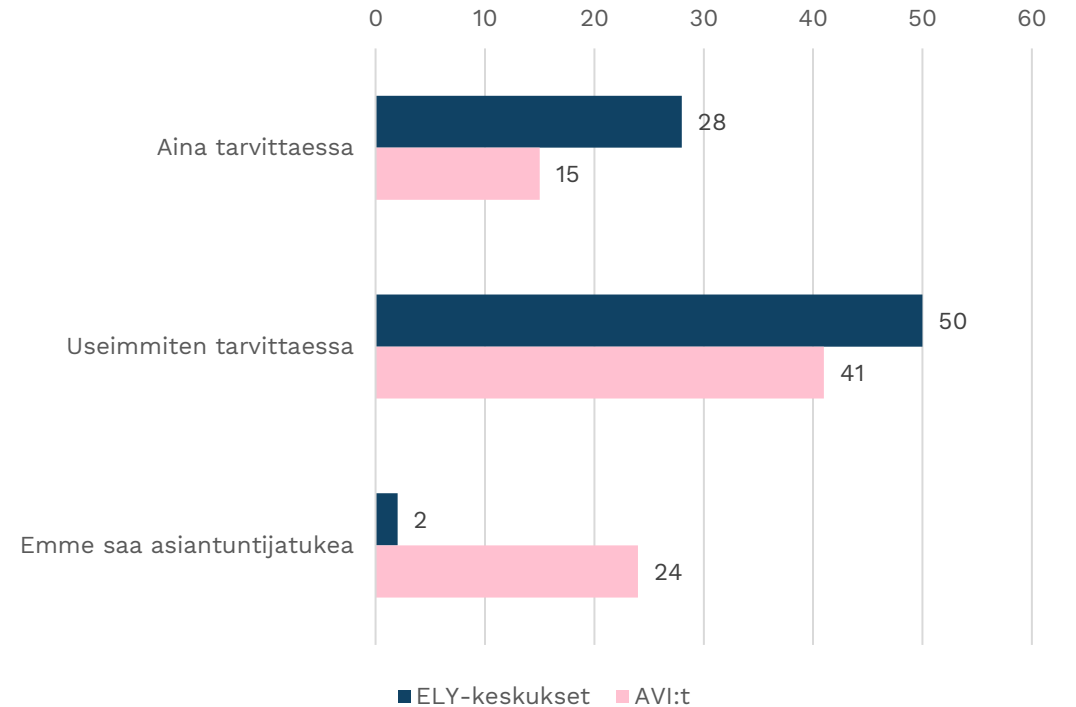
Viranhaltijayhteistyö niissä kyselyyn vastanneissa kunnissa, jotka hoitavat ympäristönsuojeluviranomaisen tehtävät itse omassa kunnassa (n=55).

Yhteistyö, osaaminen ja resursointi

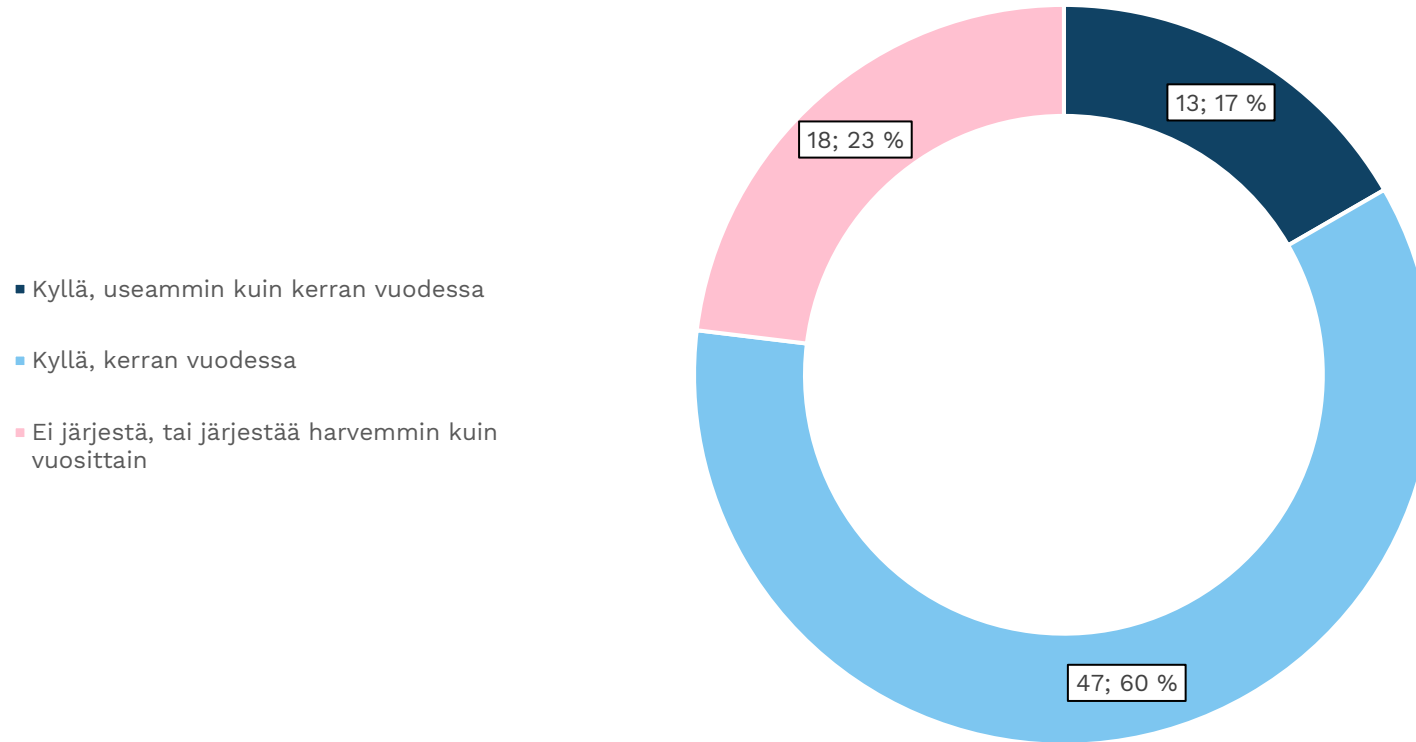
Teettekö epävirallista seudullista yhteistyötä lähikuntien ympäristönsuojelun kanssa?

Saatteko riittävästi asiantuntijatukea valtionhallinnosta?

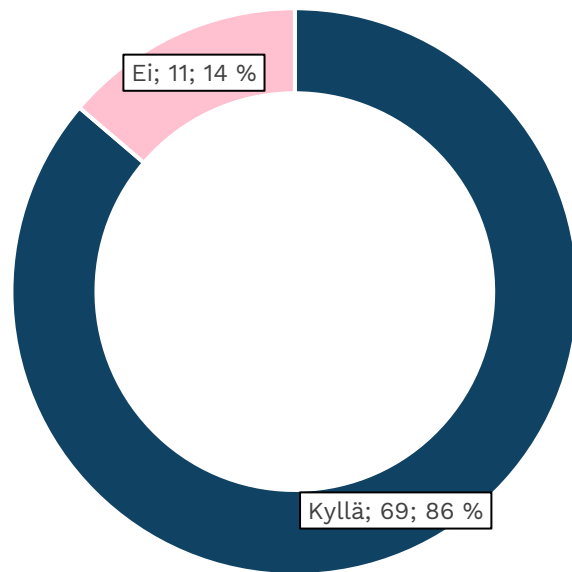

Järjestääkö ELY-keskus koulutusta kuntien ympäristönsuojelutoimijoille?

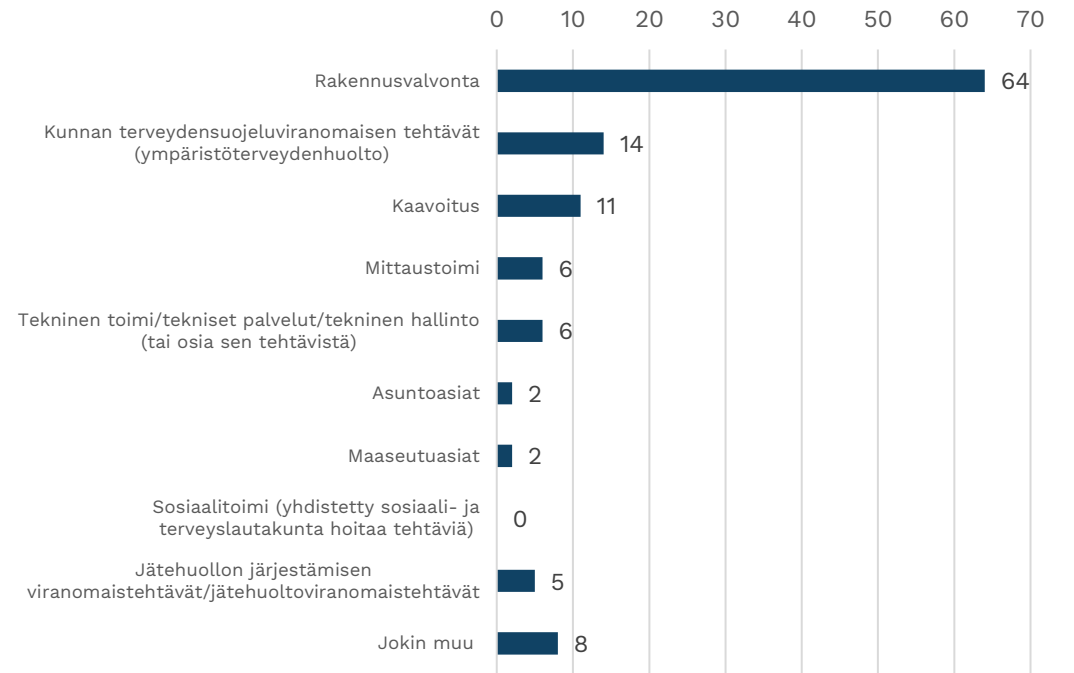

Toimielimen tehtävät

Hoitaako ympäristönsuojeluviranomaisen tehtävistä vastaava toimielin myös muita kunnan tehtäviä?

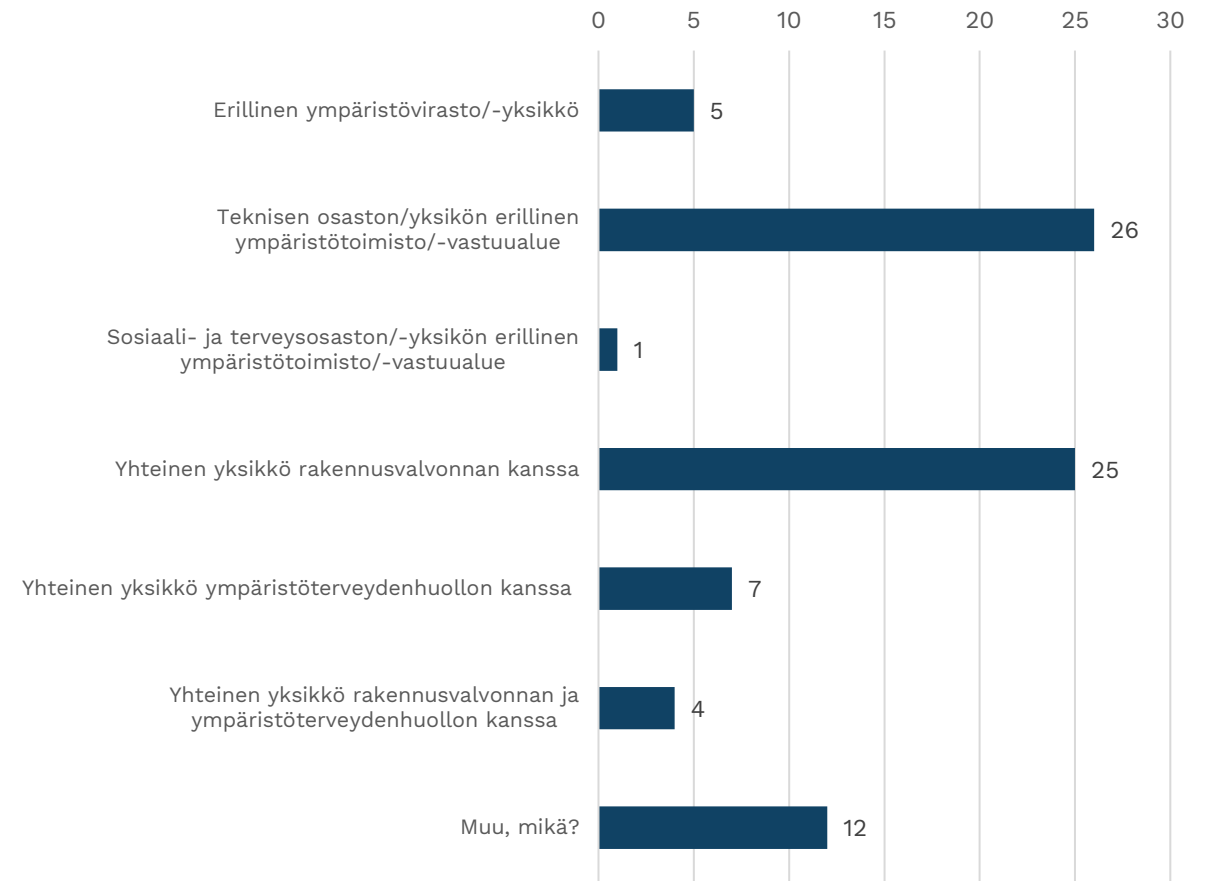
Mitä muita kunnan tehtäviä ympäristönsuojeluviranomaisen tehtävistä vastaava toimielin hoitaa?

Virasto-organisaatio

- Noin kolmasosa (33 %) vastasi, että ympäristönsuojelutehtävät sijoittuvat teknisen osaston/yksikön erilliseen ympäristötoimistoon/-vastuualueelle
- Lähes yhtä moni (31 %) ilmoitti, että ympäristönsuojelulla on yhteinen yksikkö rakennusvalvonnan kanssa
- Vaihtoehdon ”Muu, mikä” joukossa oli mm. seuraavia järjestämismuotoja: maankäytön erillinen vastuuyksikkö; sisäisen tukipalvelun alla; yhteinen vastuualue rakennusvalvonnan kanssa elinkeino- ja infrastruktuuri-keskuksessa; kaupunkiympäristön palvelualue; kaupunkikehitys, jossa muina toimintoina kaavoitus, kiinteistö- ja kartoitus, rakennusvalvonta ja ympäristöterveys.

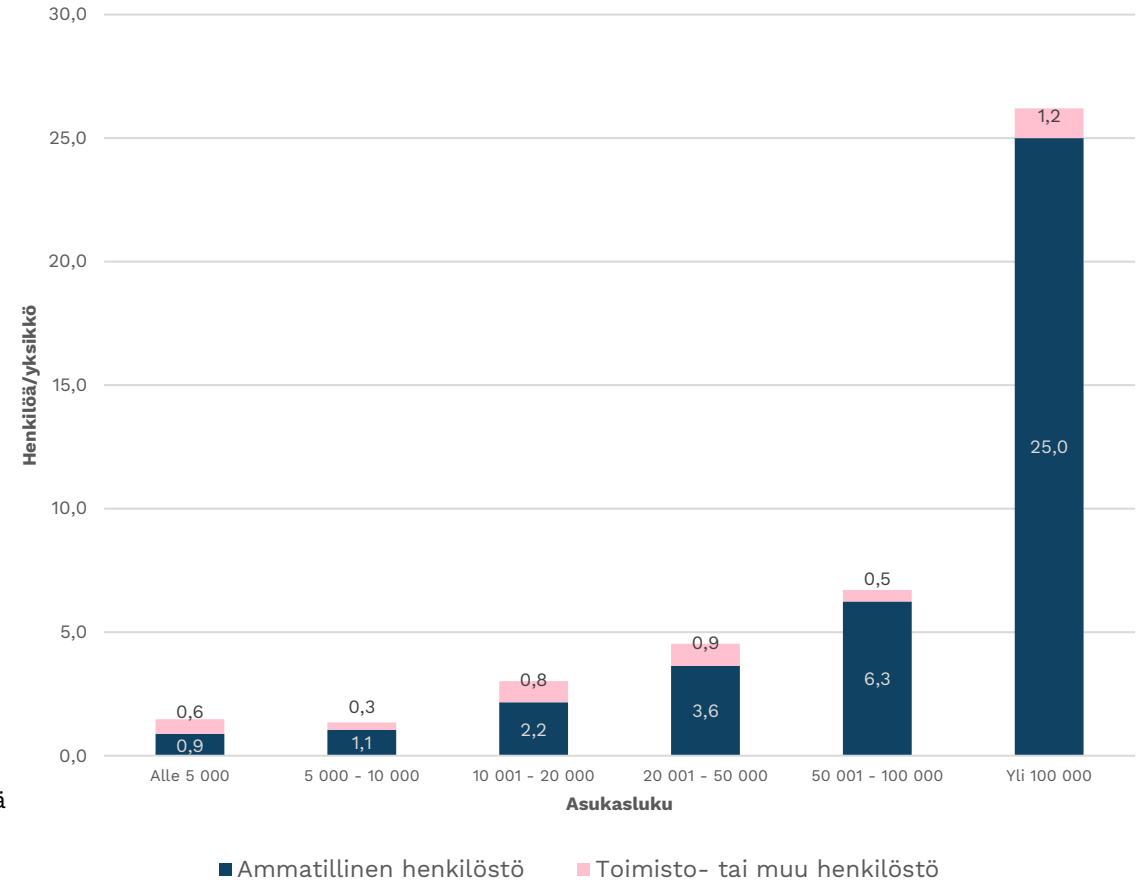
Mihin ympäristönsuojelutehtävät sijoittuvat kunnan hallinto-organisaatiossa?

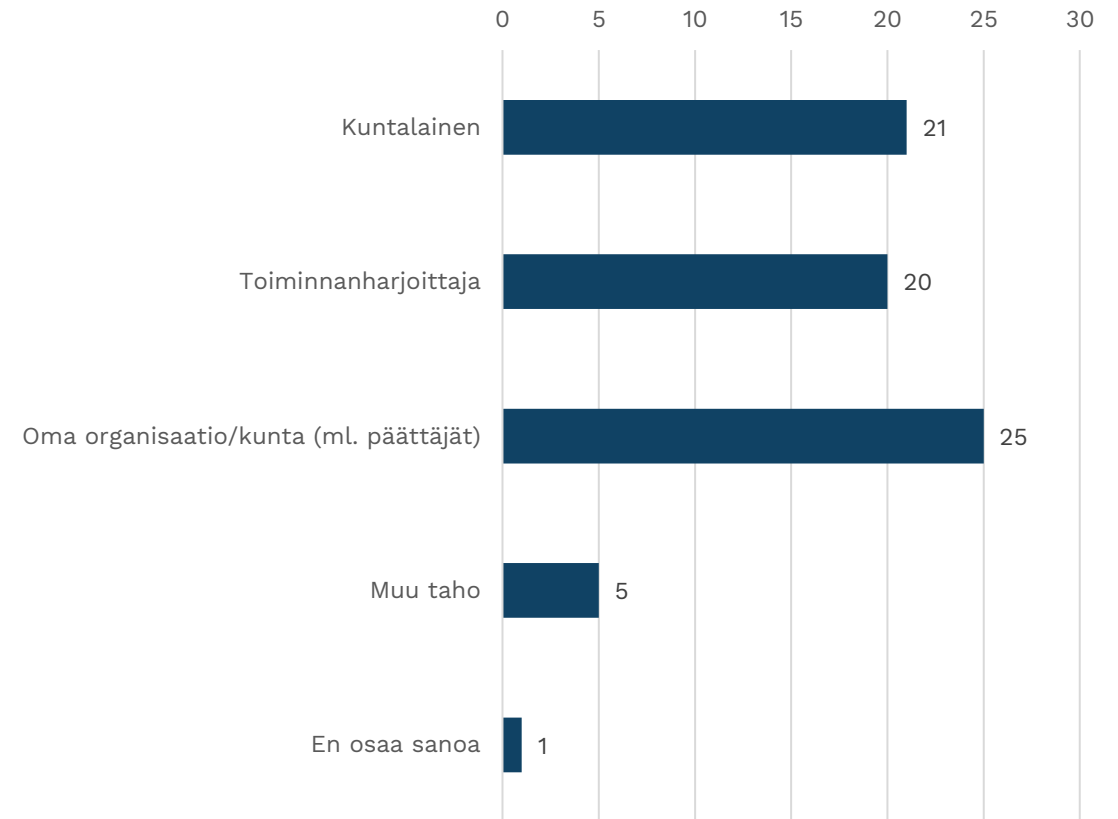
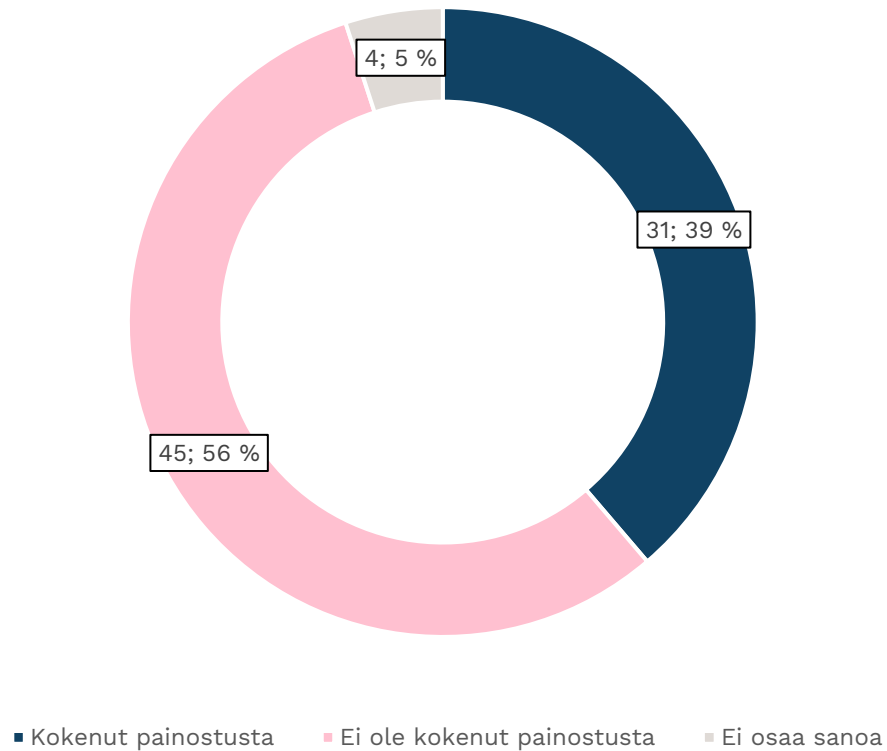
Ympäristönsuojeluhallinnon henkilöstö

Yksikkökoko (alueen asukasluku)	Vastanneet yksiköt	Ympäristönsuojelun ammatillinen henkilöstö			Toimisto- tai muu henkilöstö		
		Henkilöä/ yksikkö	Henkilöä/ 1 000 as	Htv:t yhteensä	Henkilöä/ yksikkö	Henkilöä/ 1 000 as	Htv:t yhteensä
Alle 5 000	5	0,9	0,29	0,6	0,6	0,23	0,2
5 000 - 10 000	20	1,1	0,14	1,0	0,3	0,04	0,2
10 001 - 20 000	18	2,2	0,14	2,1	0,8	0,05	0,4
20 001 - 50 000	25	3,6	0,12	3,4	0,9	0,03	0,4
50 001 - 100 000	6	6,3	0,08	5,9	0,5	0,005	0,4
Yli 100 000	5	25,0	0,07	24,9	1,2	0,01	1,0
Koko maa	79	4,0	0,14	4,0	0,7	0,05	0,4

Ympäristönsuojelun ammatillinen sekä toimisto- ja muu henkilöstö kyselyyn vastanneissa yksiköissä keskimäärin vuonna 2021. Jaotteluperusteena on käytetty kunnan tai yhteisen ympäristönsuojeluviranomaisen toimialueen asukaslukua

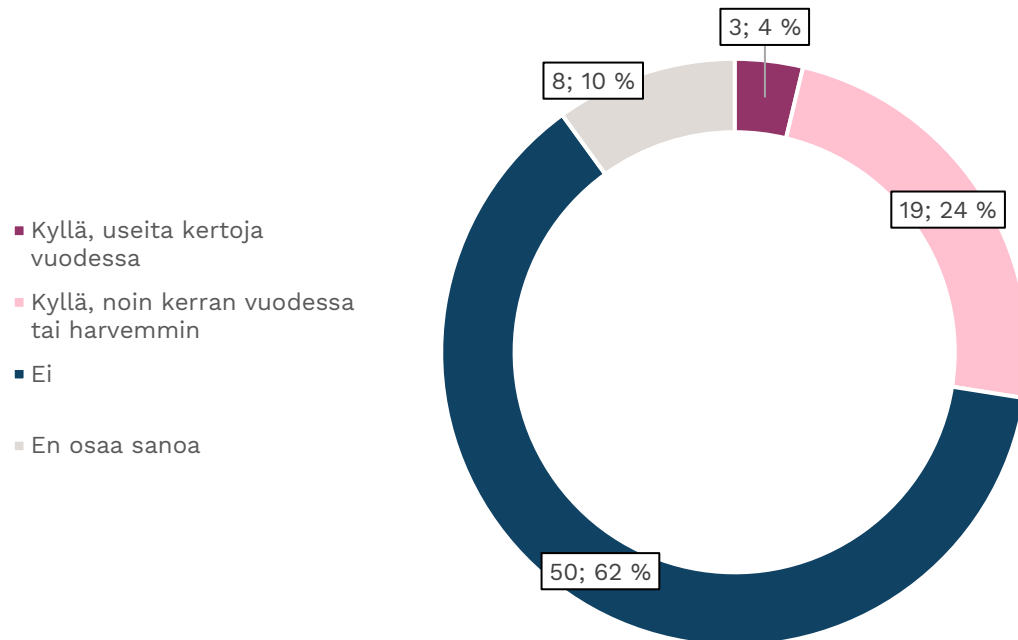

Viranhaltijoiden kokema painostaminen ja toiminnan riippumattomuus

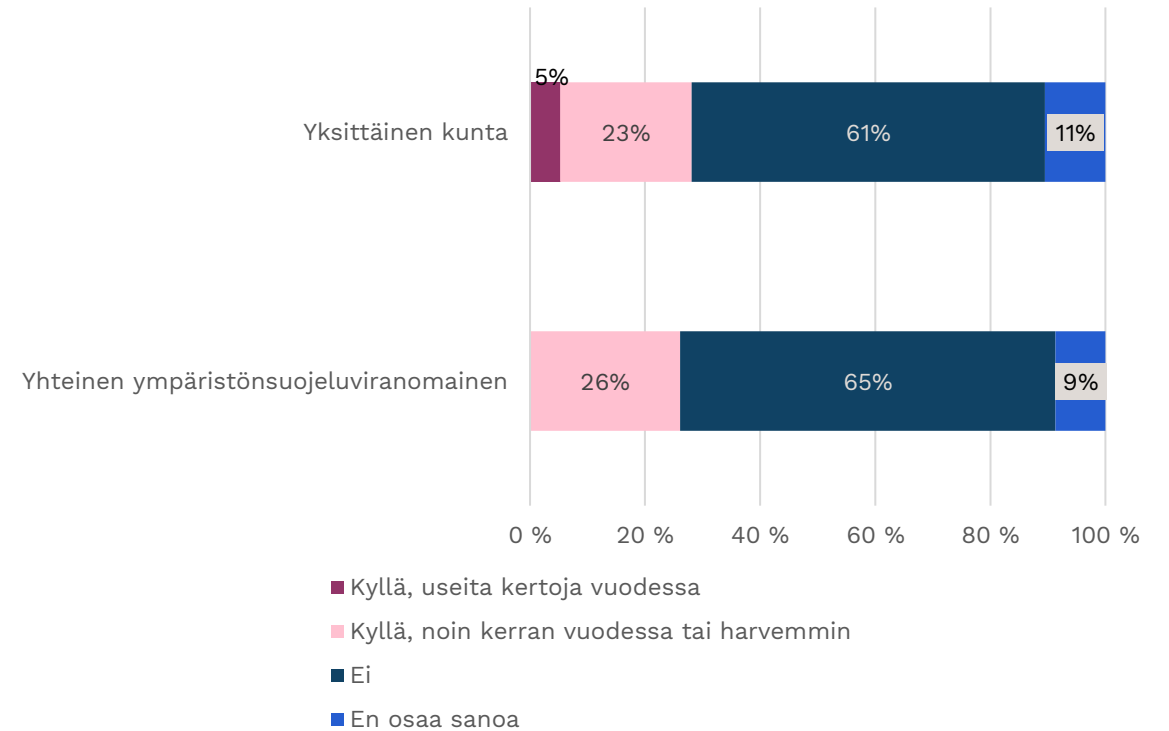

Valvontaviranomaisen riippumattomuus

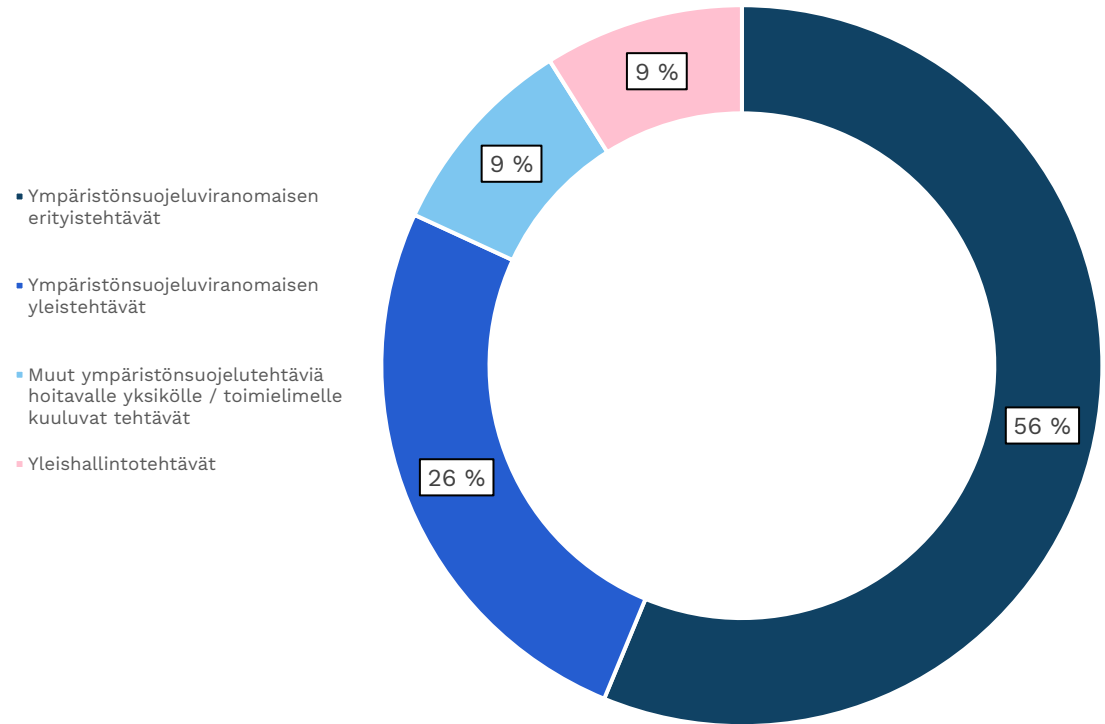
Koetko, että laillisuusvalvontaviranomaisen riippumattomuus vaarantuu toimielimen päätöksenteossa?

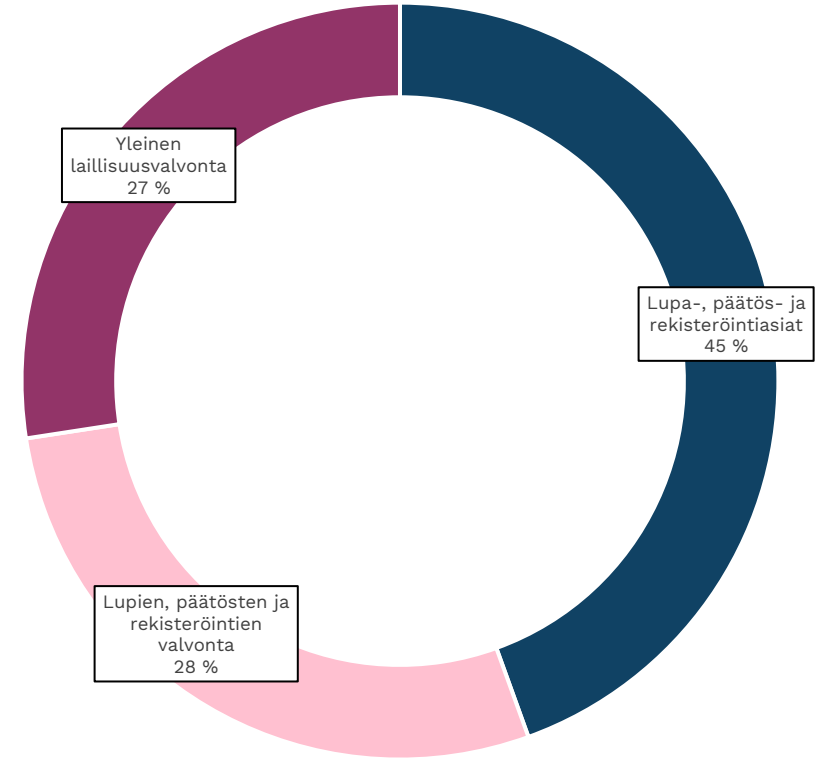
Koetko, että laillisuusvalvontaviranomaisen riippumattomuus vaarantuu toimielimen päätöksenteossa?

Käytettävissä olevan työajan jakautuminen

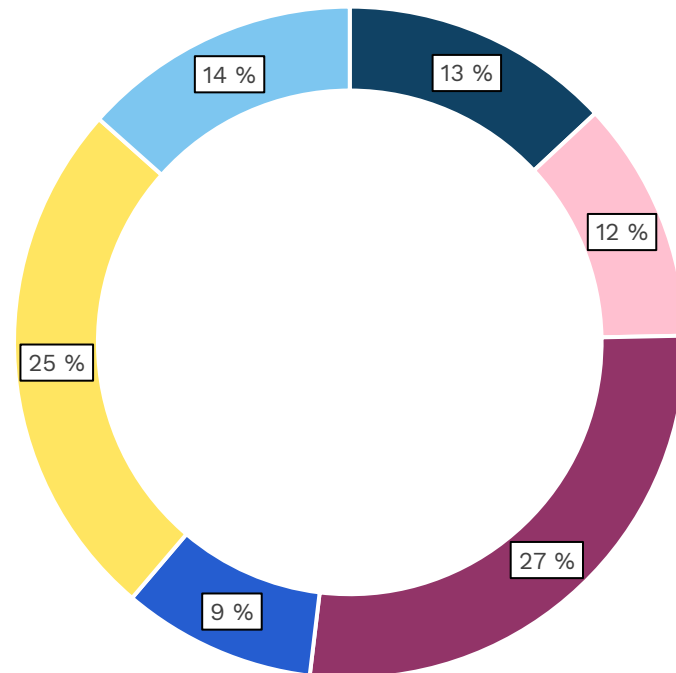
Työajan jakautuminen keskimäärin kyselyyn vastanneissa ympäristönsuojelun yksiköissä (n=79).

Ympäristönsuojeluviranomaisen erityistehtäviin käytetyn työajan jakautuminen keskimäärin kyselyyn vastanneissa yksiköissä (n=79).

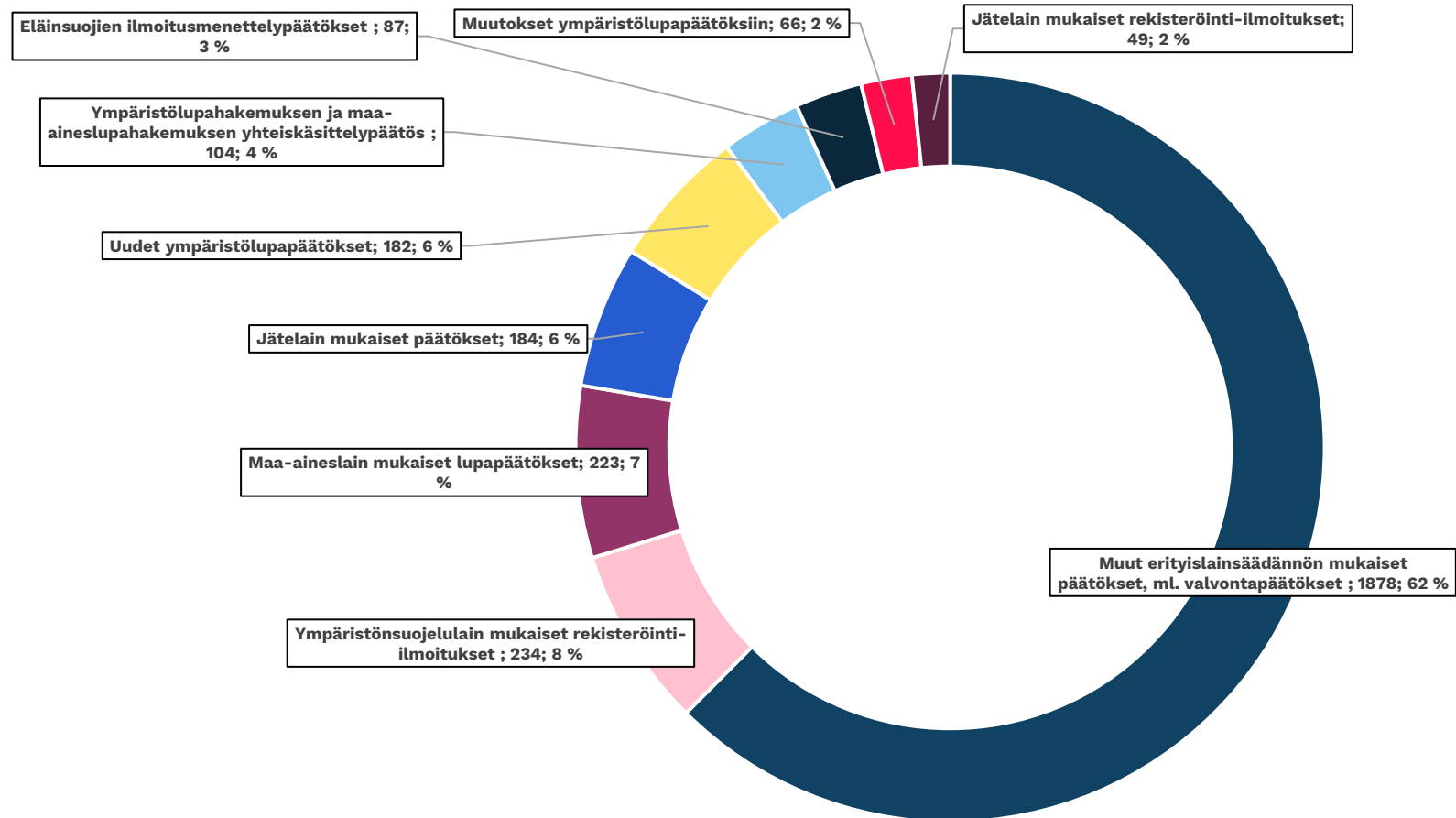
Ympäristönsuojeluviranomaisen yleistehtävät

- Ympäristönsuojelun suunnittelu ja kehittäminen
- Ympäristön tilan seuranta
- Ympäristönsuojelun yleinen ohjaus, neuvonta ja tiedotus
- Osallistuminen kaavojen valmisteluun (työryhmät yms.)
- Lausunnot muille viranomaisille (esim. kaavoitus, valtion ympäristöluvut) ja yhteisöille
- Yhteistyötehtävät eri viranomaisten ja yhteisöjen kanssa

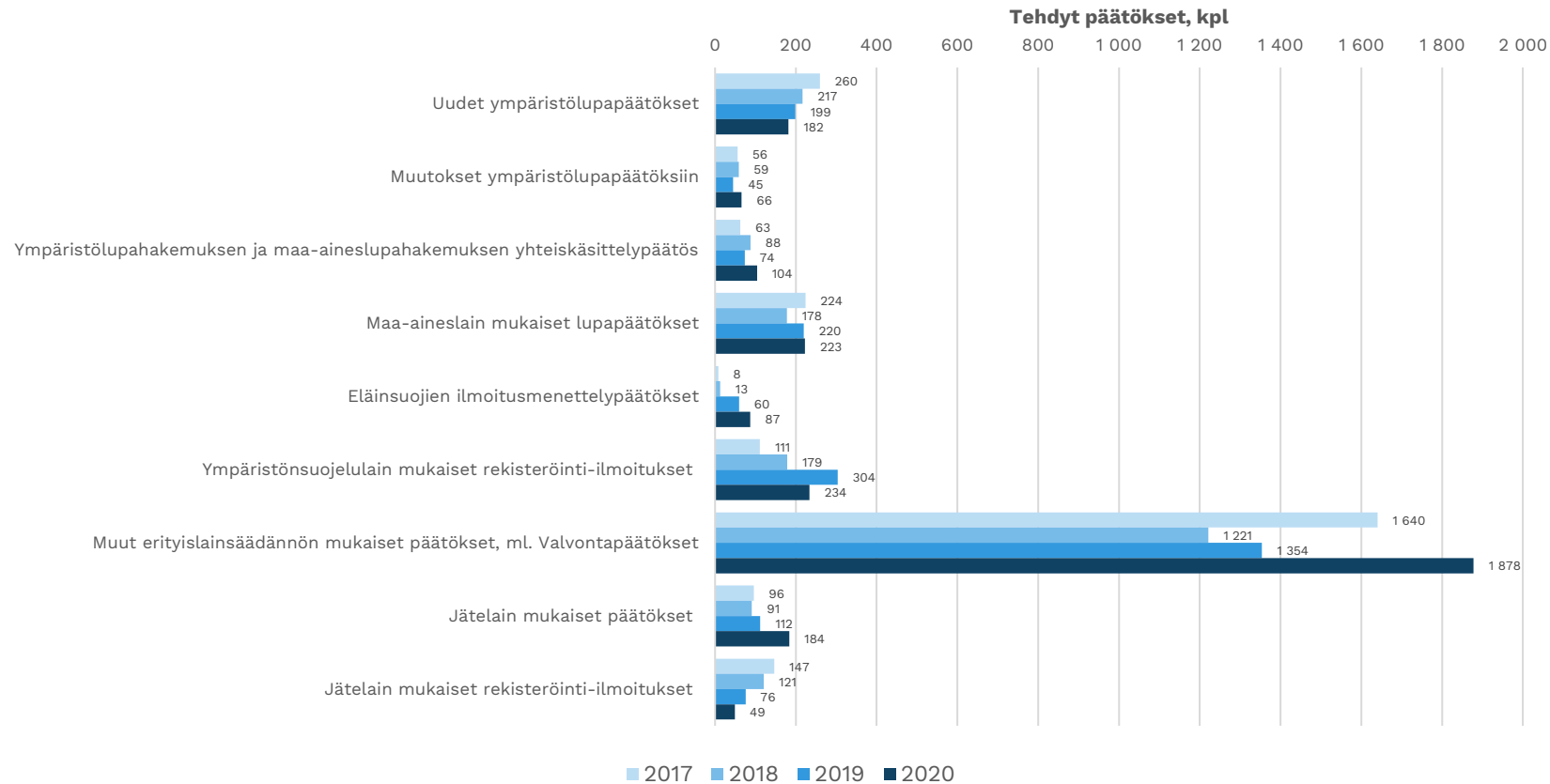
Yksikkökoko (alueen asukasluku)	Vastanneet yksiköt	Ympäristönsuojeluviranomaisen yleistehtäviin käytetyn työajan jakautuminen					
		Ympäristönsuojelun suunnittelu ja kehittäminen	Ympäristön tilan seuranta	Ympäristönsuojelun yleinen ohjaus, neuvonta ja tiedotus	Osallistuminen kaavojen valmisteluun	Lausunnot muille viranomaisille ja yhteisöille	Yhteistyötehtävät eri viranomaisten ja yhteisöjen kanssa
Alle 5 000	5	20 %	15 %	29 %	10 %	16 %	10 %
5 000 - 10 000	20	9 %	10 %	35 %	7 %	23 %	16 %
10 001 - 20 000	18	11 %	9 %	31 %	8 %	22 %	14 %
20 001 - 50 000	25	12 %	14 %	21 %	12 %	33 %	12 %
50 001 - 100 000	6	18 %	11 %	23 %	7 %	31 %	12 %
Yli 100 000	5	30 %	14 %	18 %	13 %	12 %	14 %
Koko maa	79	13 %	12 %	27 %	9 %	25 %	13 %

Päätösten määrä

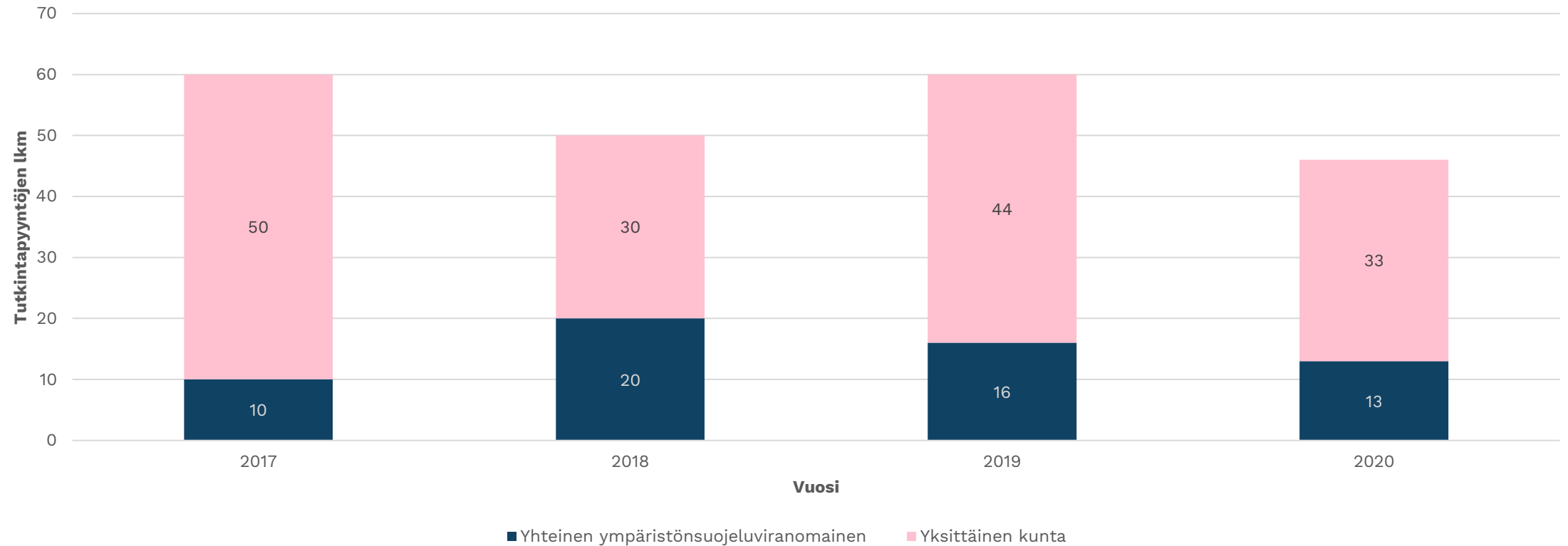
Vuonna 2020 tehdyt ympäristönsuojeluviranomaisen toimialaan liittyvät päätökset kyselyyn vastanneissa yksiköissä (n=74).

Päätösten määrä tarkasteluajankohtana

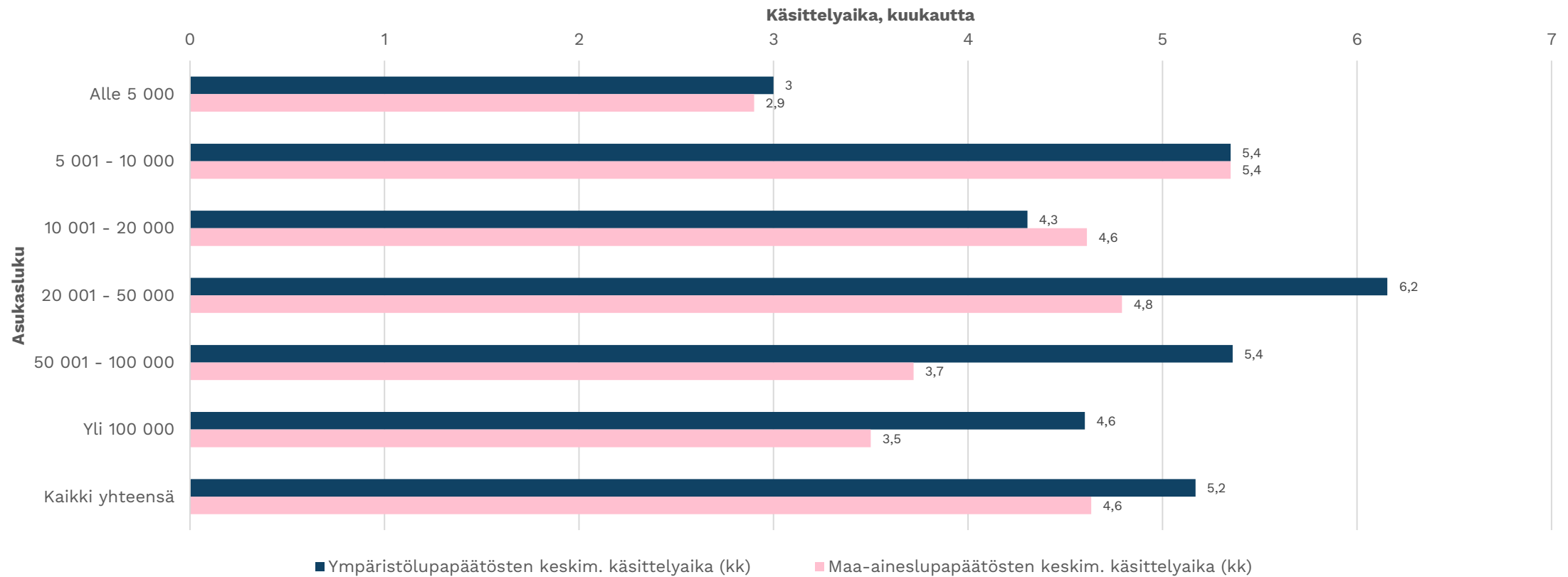

Vuosina 2017–2020 tehdyt ympäristönsuojeluviranomaisen toimialaan liittyvät päätökset kyselyyn vastanneissa yksiköissä.

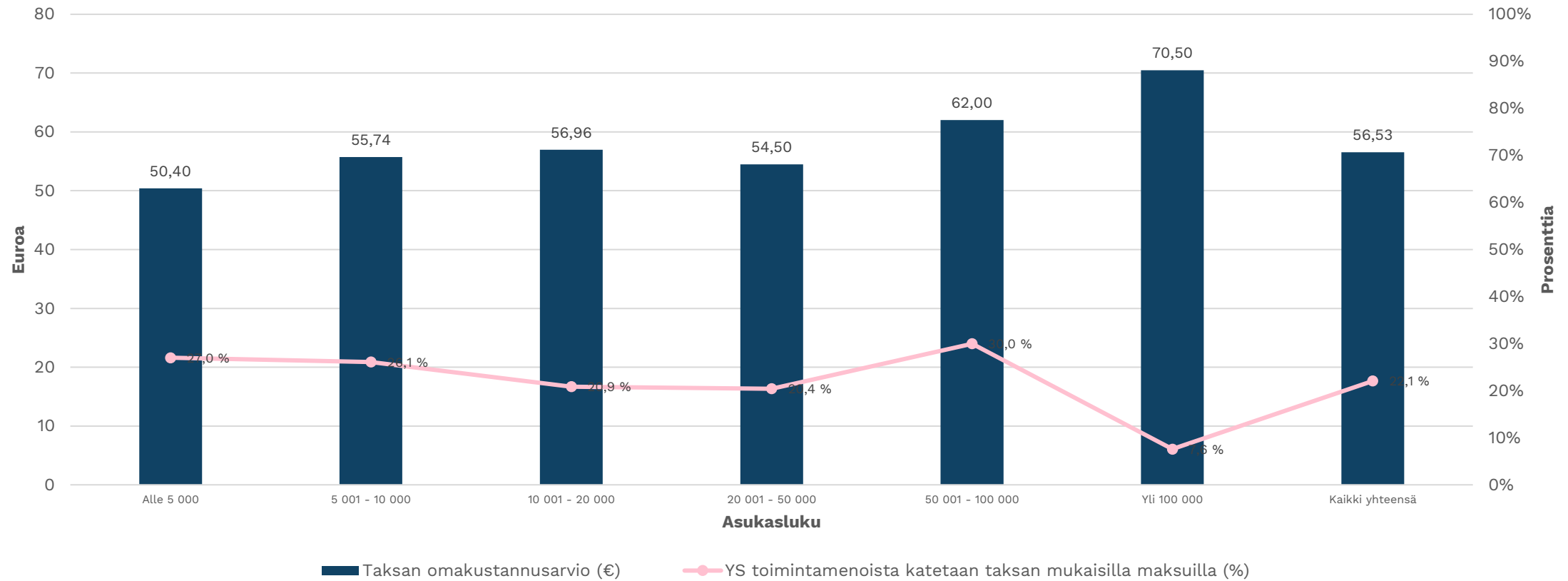
Viranomaisen tekemät tutkintapyynnöt poliisille

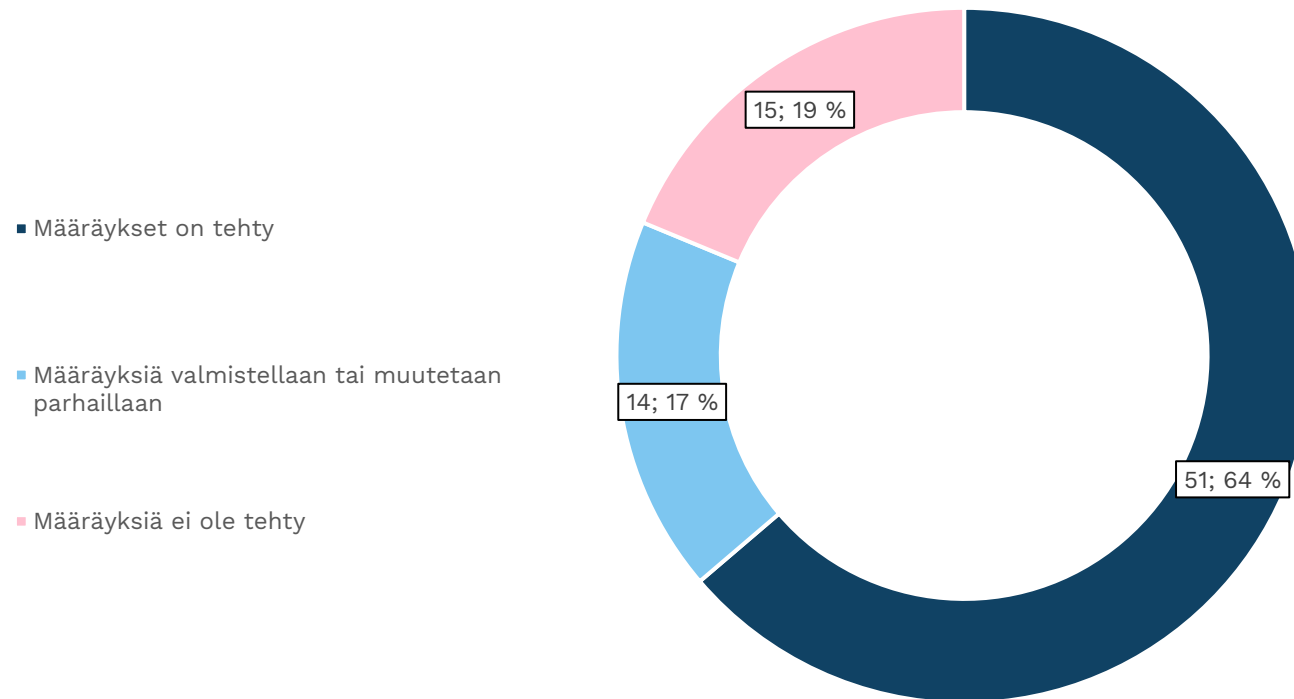
Ympäristölupa- ja maa-aineslupapäätösten keskimääräiset käsittelyajat

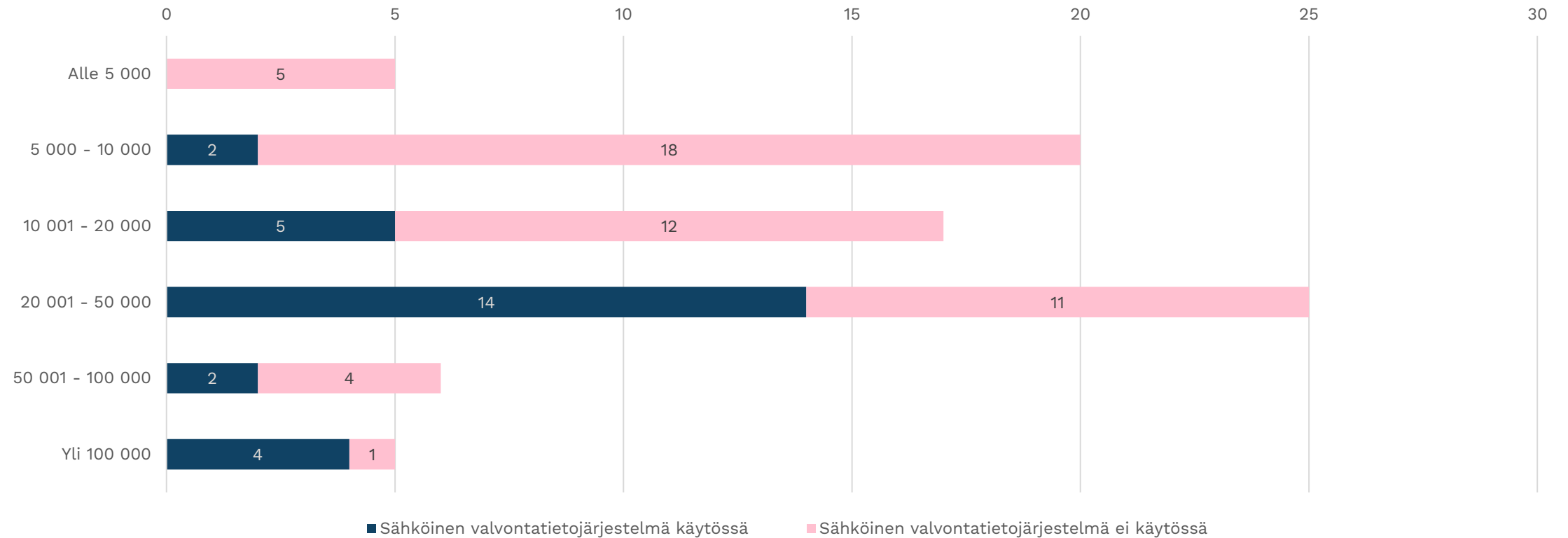
Taksa

Ympäristönsuojelumääräykset

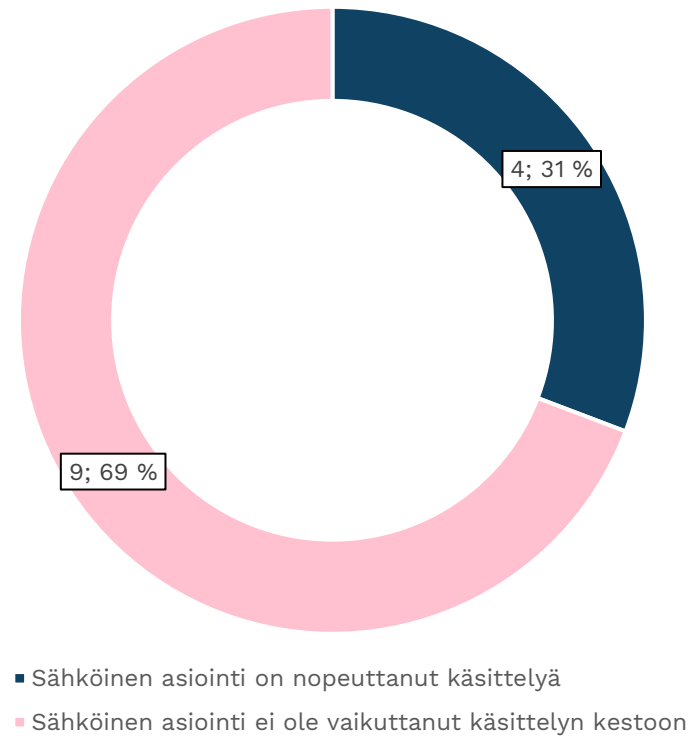
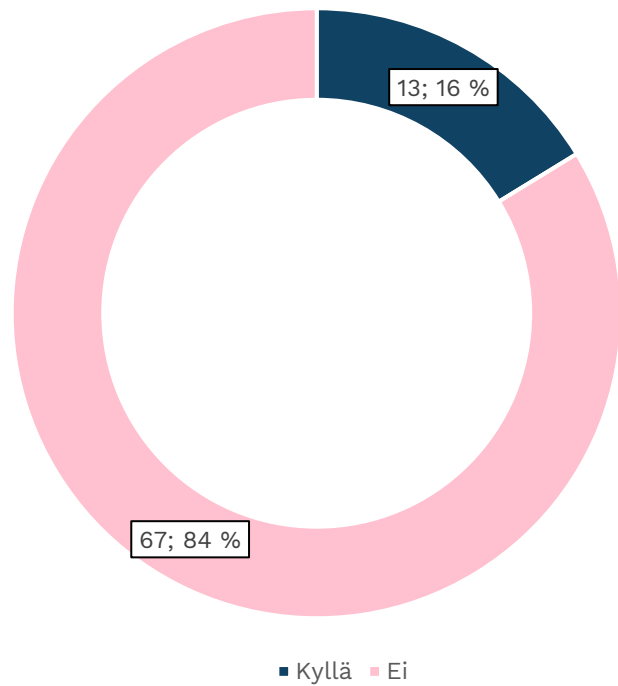

Sähköiset järjestelmät

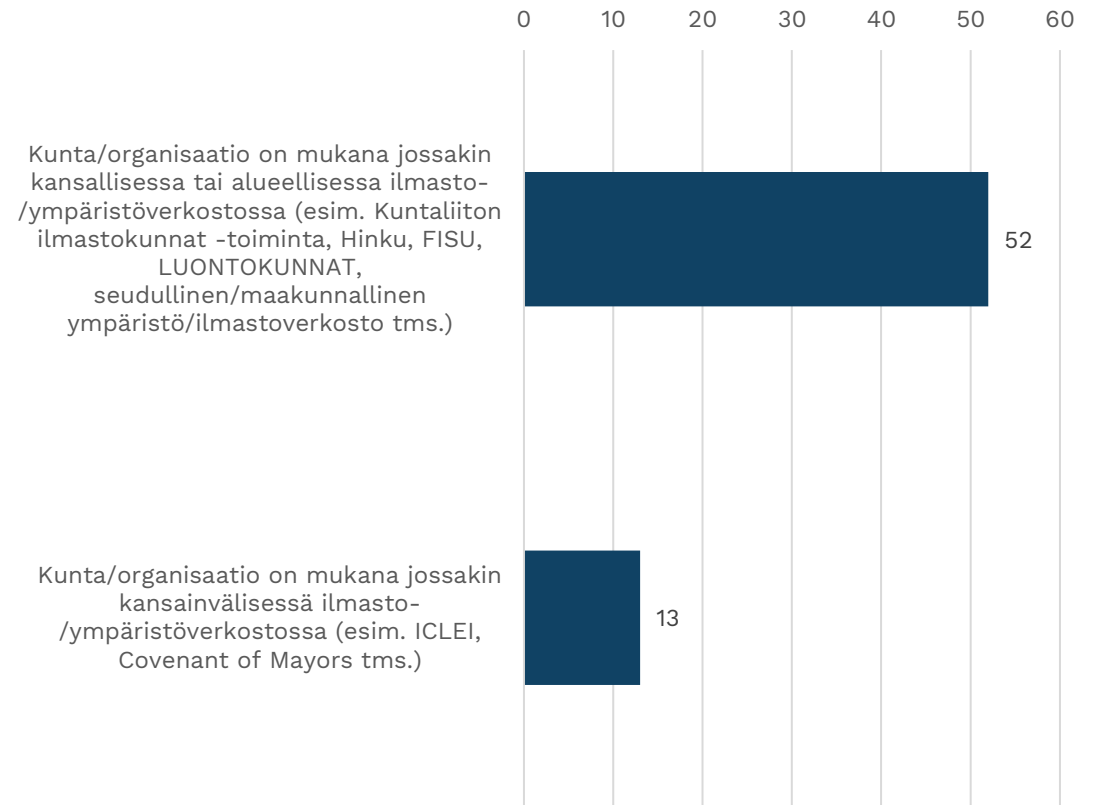
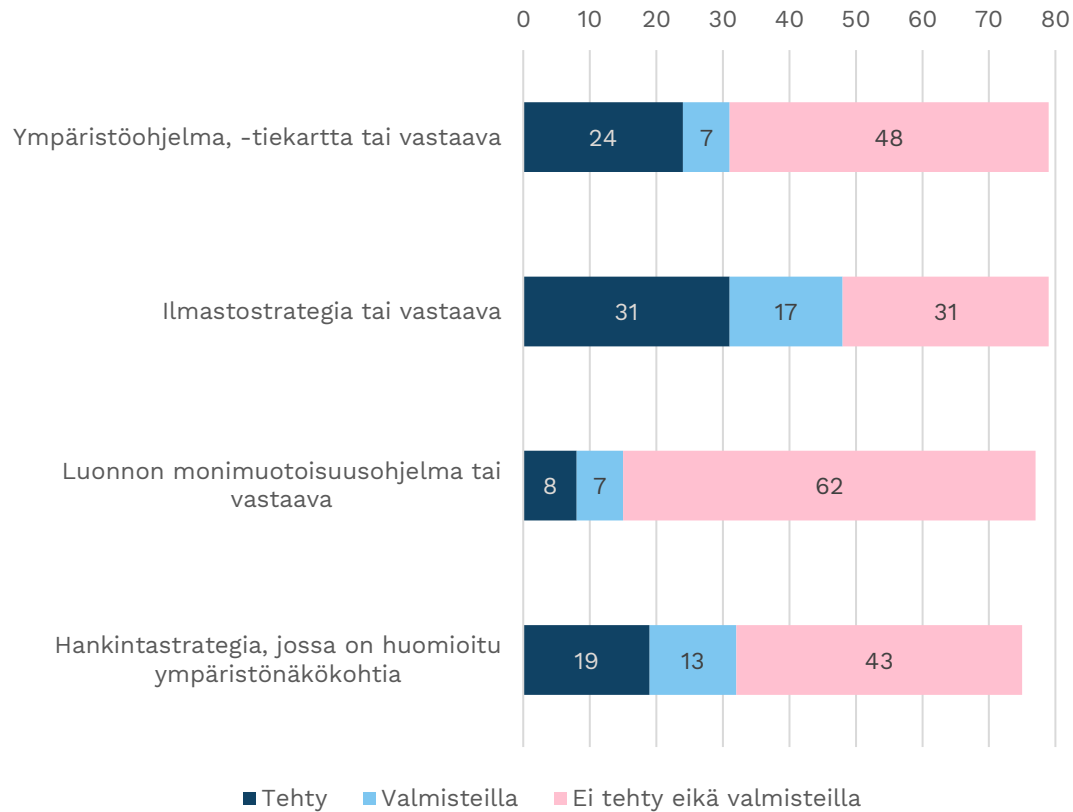

Sähköinen asiointi

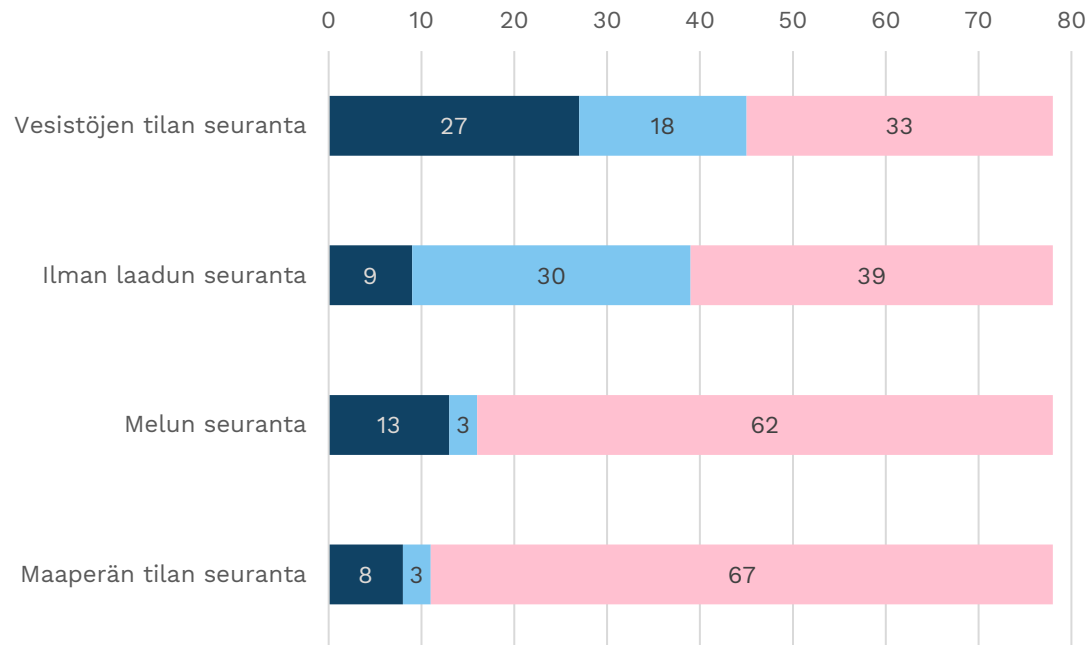
"Onko ympäristönsuojelun lupa-asioissa käytössä sähköinen asiointimahdollisuus (esim. Lupapiste tai vastaava asiointikanava)?"

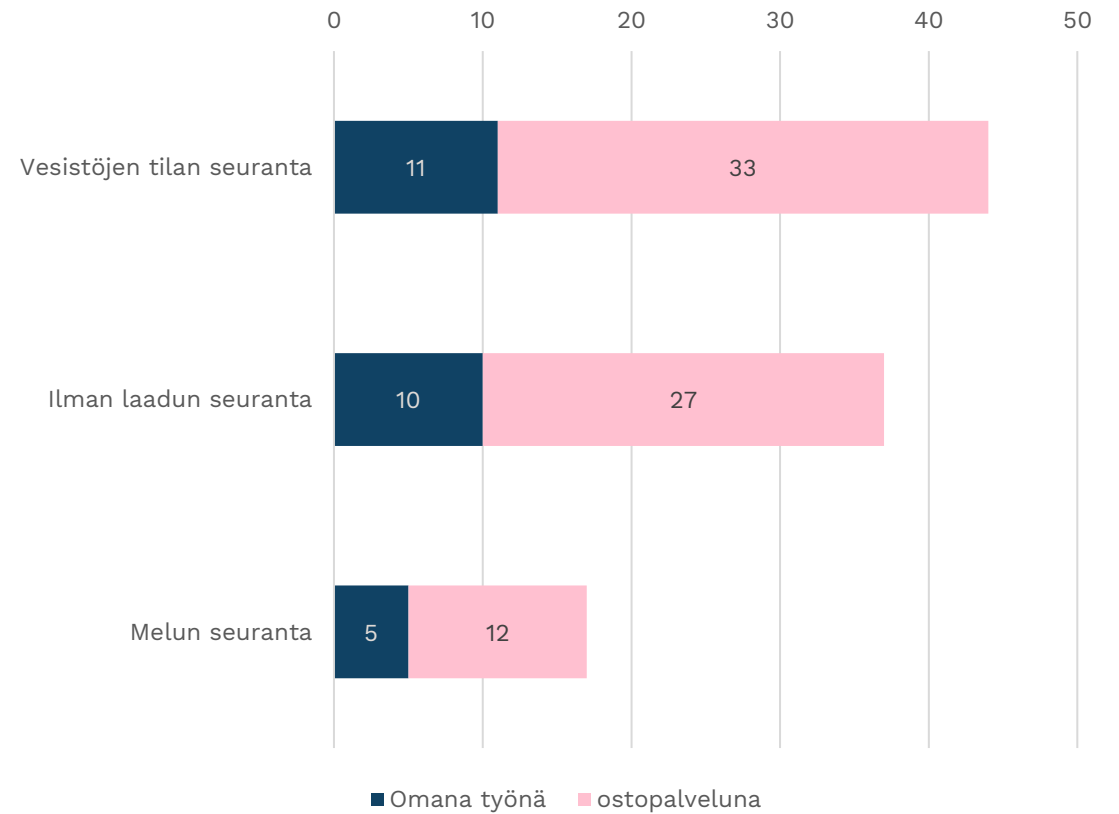
Ympäristöpolitiikka ja kestävä kehitys

Ympäristön seuranta

- Kunta tekee seurantaa itsenäisesti
- Kunta tekee seurantaa yhteistyössä naapurikunnan/-kuntien kanssa
- Kunta ei tee seurantaa

- Omana työnä
- ostopalveluna

Avovastauksia / kommentteja

- Ilmanlaadun seuranta tulisi siirtää ilmatieteenlaitokselle samoin vesistöseurannat sykkeelle. Kuntaliitto ja ministeriöt sekä tutkimuslaitokset ovat petranneet viime vuosina toimintaansa siitä kiitos.
- Valtio on ansiokkaasti keventänyt byrokratiaa(nsa) ELI KUNNILLE on siirretty paljon valtion tehtäviä: mm. lähes kaikki ympäristöluvut/ilmoitusmenettely, maa-ainelupien vuotuisten ottomäärien kyse-ly/karhuaminen, YLVA valvontakoukeroineen eikä haja-alueiden jätevesiasetuksesta pitänyt tulla kunnalle lisätehtäviä/kuormaa - HAH-HAH. Näiden lisätehtävien myötä valtion kunnille antamia lisäresursseja odotellessa...
- Tukihenkilöstöä leikataan kunnissa, joten viranhaltijat joutuvat tekemään myös sihteereiden töitä, jolloin itse substanssityö jää vähemmälle. Erityisesti pienet kunnat (yhden viranhaltijan yksiköt tai yhdistelmäviranhaltijat) ovat haavoittuvaisia ja niissä viranhaltijan tehtäväkenttä on liian laaja. Yhteistoimintaan tulisi kannustaa enemmän, sillä poliitikot eivät halua vapaaehtoisesti siirtyä yhteisyksiköihin, vaikka kuinka asiaa perustelisi.
- Kunnan ympäristösuojelun tehtäväkenttää tulee tule tarkastella kokonaisuudessaan uudestaan. Tehtäväkenttä ja resurssit eivät vastaa ollenkaan toisiaan. Tilanne täysin kestämatön.
- Hallintopakkeinoista määrättävät sakot on ainakin osittain jäätävä määräävälle viranomaiselle.
- Huolehditaan että kaikki pysyvät mukana! :)
- Resurssia pitäisi lisätä tai kunnan viranhaltijoilta tehtäviä pois. Tehtäväkenttä on erittäin laaja.
- Resurssit ovat kestäättömän alhaiset!

- Riippumaton viranomaisasema tulee turvata ja riittävän suuret yksiköt, jotta asiantuntemus ja ympäristön tilan seuranta ja suojelu voidaan varmistaa.
- Työn määrä/työntekijä lisääntyy koko ajan.
- Sähköisen asioinnin edistämistä nimenomaan kunnan ympäristönsuojelun näkökulmasta (ei AVIn ja ELYn) tarvitaan. Kunnan ympäristönsuojelun kenttä, menettelyt ja toimintatavat poikkeavat paljon valtion vastaavista, mutta silti kuntien sähköinen asiointi yritetään pakottaa valtion muottiin. Ero korostuu pienten kuntien kohdalla.
- Lainsäädännöllinen viranomaistyö vie valitettavan ison osan kunnan ympäristönsuojelun työajasta eikä kehittämiselle eikä ympäristön, etenkin luonnon, tilan seurannalle ole aikaa eikä rahallisia resursseja riittävästi, vaikka luonnon monimuotoisuuden nykytila ja käynnissä oleva ilmastonmuutos tätä edellyttäisivät. Kuntien ympäristönsuojeluviranhaltijoiden osaaminen ja tekeminen keskittyy nykypäivänä enemmälti ympäristölainsäädäntöön ja siihen liittyviin ympäristötekniisin ratkaisuihin ja tästä johtuen varsinainen luonnon tuntemus ja kunnan luontotiedosta huolehtiminen on jäänyt kuntien ympäristönsuojelun toiminnassa pahasti paitsioon. Toivon mukaan luontoasioihin ovat kunnat jälleen heräämässä.
- Ändringen i lagstiftningen så att djurgårdar behandlas som allmänt anmälningsärende var inte bra. Det nya förordningens tabeller, bl.a. gällande avstånd till omgivande bosättning, är ofta svår att tillämpa när det gäller utvidgning av en befintlig djurgård. Tidigare miljötilståndsförfarande var oftast klarare och snabbare.

- Yhteistyötä ja ilmaisia koulutuksia tarvitaan lisää. Kunnissa, joissa yksi viranhaltija, tulisi määrätä lisäresursseja tai yhteistyövelvoitteita, jotta ympäristönsuojelun lainmukaiset tehtävät voitaisiin riittävästi toteuttaa.
- Ympäristösihteerinimike on vanhentunut ja tulisi poistaa ja määrätä Kuntaliiton yms. taholta uusi nimike. Nyt ympäristöviranhaltijoiden eri nimikkeet häiritsevät mm. palkkausta, koska palkkatasot ovat erilaiset eri nimikkeillä, vaikka tehtävien sisältävät työtehtävät eivät vastaa nimikkeiden mukaisia palkkaeroja. Työnantaja valitsee "heikompi palkkaisen"-nimikkeen (Nimikkeet eivät vastaa yhteneväisesti työkuva).
- Kuntaliitolta toivoisi paremmin saatavan vastauksia, silloin kun niitä erittäin harvoin tiedustelee.
- Helt omöjligt att klara av dagens uppgiftsmängd med resurserna som man har till förfogande. Den regelbundna tillsynen hinner man i princip inte med alls. Men vi gör det vi hinner och absolut måste.
- Känns att reformer som görs är bara ett spel för galleriet, uppgiftsmängden minskar inte, utan tvärtom, den ökar ofta i och med reformerna, och görs krångligare genom att införa nya ansvarsområden, nya elektroniska lösningar som ska användas samt fler myndigheter som ska hålla i trå-darna.
- Säkert bra teoretiskt, men fungerar inte i praktiken. Dessa dokumenthanteringssystem som hittats på och man tvingas att använda är i grunden uppbyggda åt staten, kommunen har få redigeringsmöjligheter i uppgifter.
- Sedan att man ska försnabba t.ex. behandlingsprocesser inom förnybara energikällor, anser att det inte är i kommunens behandlingsprocesser det drar ut på tiden, utan det är främst inom statliga myndigheters handläggningstider, eller senare besvärsprocessen, domstolarnas handläggningstider som drar ut på tiden.

- Sähköisen asioinnin osalta olisi tarkoituksenmukaista, että valtio YTH:n VATIn tapaan tekee kunnille maksuttoman asiointi ja asiahallintajärjestelmän JÄRKYTTÄVÄN HINTAISTEN ja huonosti toimivien lupapisteiden ja factojen sijaan
- Kuntaliiton ympäristöpuolelta ei vastata sähköpostitiedusteluihin, ELY:n lakimies saattaa auttaa, jos ehtii omilta töiltään. Kuntaliittoon voisi palkata lisää henkilöstöä nimenomaan kuntien ympäristönsuojelupuolen tueksi (jolla on teknistä ja lakiosaamista). Kuntaliiton koulutukset pääasiassa tilaisuuksia, jossa kysytään ja päivitetään lainsäädännön tulkinnan vaikeutta, selkeitä vastauksia ei oikein saa.
- Alueella on saatu ryhtiä ympäristönsuojelutyöhön, kun tehtävä on siirretty kuntayhtymälle ja on kuntien yhteistä toimintaa.
- Alueen kunnissa on ennen tehtävien siirtoa ollut käytettävissä työaika 0,1 ja 0,5 HTV välillä, ja sillä panostuksella tehtäviä ei ole ollut mahdollista hoitaa kovin kattavasti. Kun tehtävä on siirretty laajempaa aluetta hoitavaan yksikköön, on ollut mahdollisuus rekrytoida asiantuntijoita. Yksikön toiminta-alueen täytyy kuitenkin pysyä maltillisena, jotta paikallisia asioita pystytään hoitamaan kussakin toiminta-alueen kunnassa riittävällä panostuksella.
- Lainsäädännöllisiä lisätehtäviä kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle ei enää kaivata lisää. Tietojärjestelmät, arkistointi ja sähköinen asiointi pitäisi saada kuntoon ja ne olisi järkevintä ratkaista valtakunnallisella, yhdellä järjestelmällä. Ympäristönsuojelun organisoituminen hyvinvointialueiden aloittaessa toimintansa mietityttää erityisesti, kun ollaan samassa organisaatiossa kuin sotepuoli, ympäristöterveydenhuolto ja rakennusvalvonta.

- Resurssit ovat todella tiukilla ja tehtävät tuntuvat koko ajan lisääntyvän. Ympäristönsuojelun kehitys- ja edistämistehtävät jäävät hyvin vähälle hoidolle. Asiantuntemusta olisi, mutta ei aikaa käyttää sitä. Tämä tarkoittaa sitä, ettei kunnissa pystytä paneutumaan esim. ilmastotyöhön tai vesistökuunnostushankkeisiin. Ympäristönsuojelun lisäresursseista taas kunnat eivät ole valmiita maksamaan tiukassa taloudellisessa tilanteessa.
- Räikeät ympäristövahingot ja laiminlyönnit tuntuvat myös yleistyvän. Toisinaan kuntien "yritysmuonteisuus" ei tunnu sopivan yksin ympäristönsuojeluviranomaisten näkemysten kanssa.
- Kysymykseen saako kunta riittävästi tukea avista ja elystä vastausvaihtoehdot eivät oikein sopineet. Käytännössä elystä saa tukea tai vastauksia n 25 % kysymyksistä. Useimmiten ely käytännössä siirtää omia valvontatehtäviään kuntaan.
- Luonnonsuojeluasiat saavat liian suuren painoarvon, päähuomio lupa- ja valvonta-asioihin
- Ympäristönsuojeluviranomaisille ja kuntien ympäristöjohdolle järjestetyt viestintäkanavat ja koulutukset ovat erittäin hyviä, jatkakaa samaan malliin :). Kuntien ja valtion sähköiset lupapalvelut pitäisi saada samaan järjestelmään.
- Tuntuu siltä, että YM:n käsitys kuntien ympäristönsuojelutyöstä ei vastaa todellisuutta lainkaan. Ihmetellään, miksi YLVA:aan ollaan kunnissa tyytymättömiä, eikä ymmärretä, että se on kunnan näkökulmasta melkein yhtä huono kuin VAHTI. Tehtaillaan ilmoitusmenettelyitä sujuvoittamis-mielessä mutta tuloksena on monia asioita mutkistava työkalu (poikkeaminen etäisyysvaatimuksista). Ollaan tyytyväisiä siihen, että kaikki valtakunnan jätevesijärjestelmät ovat nyt kunnossa, kun määräaikakin jo meni. Jne.

- Miljövårdsmyndigheten är i bristningsgränsen för vad den klarar av, mera uppgifter får inte läggas på kommunernas miljöförvaltning. Området blir också mer och mer detaljstyrt, vilket innebär att enskilda arbetsuppgifterna tar mera arbetstid i anspråk när stor mängd dokument och sak-unska måste behärskas för att klara av uppgiften korrekt. Tillgången till kunnig personal blir alltmer utmaning för kommuner som behöver tvåspråkig personal. Kommunerna tillåter inte heller utökningar i budgetmedel, vilket pressar personalen till alltför stor arbetsbörda.
- Styrningen och hjälpen från Ntm-centralen ger mycket önska och obesvarade frågor till dem hör ofta till vardagen. Det finns förstås undantag hos ntm-personalen också, så i vissa ämnesområden är hjälpen hygglig. När vi sedan istället försöker få hjälp från ministeriet får vi veta att det är Ntm-centralen vi skall vända oss till.
- Kunnan ympäristönsuojelupuolelle ei ole oikein selkeää neuvontatahoa, ELY ja naapurikunnat neuvovat, jos osaavat tai omilta töiltään ehtivät. ELY tiedottaa ja opastaa, mutta joskus tieto menee vain muutamille kunnille (niille, jotka kysyneet).
- Erittäin tärkeää jatkaa koulutusten järjestämistä ajankohtaisista asioista. Kuntaliiton ympäristölakimiehen palvelut ja kollegoiden verrokkisähköpostilistan ylläpito ensiarvoisen tärkeää ongelmatilanteiden kohdatessa - ja niitähän riittää loputtomiin...

Neuvontapalvelut

- Palveluneuvontaa varten suosittelemme käyttämään ensisijaisesti palvelusähköpostejamme. Ympäristönsuojeluviranomaista koskevat ymparistoasiat@kuntaliitto.fi
 - Vastaamista saadaan koordinoitua ja monta asiantuntijaa voi valmistella samaa asiaa.
 - Ympäristöluukun jonoa hallinnoi johtava lakimies Marko Nurmikolu.
- Kunymp ja ysjohto -listoilla käytävään keskusteluun emme pääsääntöisesti ota kantaa, listat tarkoitettu keskusteluun ja vertaistukeen.
 - Toki seuraamme niitä tarkasti ja listoilta saamme myös arvokasta tietoa kunnissa olevista akuuteista asioista.
 - Listojen tulevaisuus?
- Tilatkaa uutiskirjeemme Yhdyskunnat ja ympäristö <https://www.kuntaliitto.fi/kuntaliitto/palvelut/kuntaliiton-uutiskirjeet>
- Yleiskirjeet ja lausunnot <https://www.kuntaliitto.fi/kuntaliitto/yleiskirjeet-ja-lausunnot>

Tietojen merkitseminen YLVA:aan

- YM:n mukaan kuntien ympäristönsuojeluviranomaisten valvonnassa olevien ympäristölupien sekä ilmoitusvelvollisten ja rekisteröitävien toimintojen tietojen merkitsemisessä YLVA-tietojärjestelmään on vielä puutteita.
- TOVA-järjestelmän kehittämistä ja tulevaa lainsäädännön toimeenpanoa varten tarvitaan kattavat ja tarkat tiedot toiminnoista, joille kuntien ympäristönsuojeluviranomaiset ovat myöntäneet ympäristönsuojelulain mukaisen ympäristöluvan, tehneet ilmoituksen johdosta 115 d §:n mukaisen päätöksen tai rekisteröineet toiminnan lain 116 §:n mukaisesti.
- Kehotus YM:stä kuntiin valmistelussa (YSL 233.3 §)

Tulevia seminaareja ja koulutuksia

- Pilaantuneiden alueiden vastuuseelvitykset 13.10.2021 ap.
- MARA/MASA koulutus 13.10.2021 ip., ilmo DL 6.10. (TÄNÄÄN)
- KemiDigi-klinikka ympäristöviranomaisille 27.10.
- Ympäristö- ja vesilupapäivät 9.-10.11.2021 Vaasa ja Teams, kunnat myös kutsuttu
- Ympäristölautakunnan koulutukset (FCG) Oulu 20.10., Jyväskylä 28.10., Tampere 9.11., Helsinki 8.12. + striimaus.
 - Mahdollisesti Oulu peruuntumassa jos ilmoittautumisia ei tule pian lisää
- <https://koulutus.fcg.fi/>
- <https://ym.fi/ymparistohallinnon-koulutus-ja-neuvottelupaivat>

Uudet kestävät kunnat

Kuntaliitto

- Vaikutetaan tulevaisuuden kuntien rahoitukseen, tehtäviin, kuntien väliseen yhteistyöhön ja rakenteeseen sekä eri kokoisten kuntien rooliin liittyvään työhön
- Kuntapolitiikan toimenpidevaihtoehtoja valmisteleavan työryhmän (VM) työhön osallistuminen sekä kuntien roolia, itsehallintoa, rakenteita ja toimintatapoja käsittelevässä jaostossa

Yhdyskunta ja ympäristö

- Maankäytön, kaavoituksen, rakentamisen, yhdyskuntatekniikan, ympäristö- ja ilmastotyön ja näitä tukevien viranomaistoimintojen (rakennusvalvonta, ympäristön- ja terveydensuojeluviranomainen) turvaaminen ja vahvistaminen tulevaisuuden kunnan toiminnassa
- Tietoisuuden lisääminen em. toimintojen merkityksestä viestinnän ja edunvalvonnan keinoin osana Kuntaliiton tulevaisuuden kuntapolitiikkatyötä ja työryhmävaikuttamista
- "Tulevaisuuden kunta on turvallinen ja kriisinkestävä": Varautumisen ja turvallisuuden palveluiden kehittäminen kunnille

Luontokunnat-verkosto

- Perustettu kunnissa tehtävän luontotyön tueksi syyskuussa 2020
- Mukana noin 160 henkilöä 60 kunnasta
- Keskeisimpänä tavoitteena on kuntien yhteistyön ja verkostoitumisen avulla saada kuntien potentiaali entistä paremmin käyttöön ja tukemaan kunnan elinvoimaa
- Toimintamalli verkostolle on kehitetty yhteistyössä kuntien kanssa
- Toiminnan käynnistämiseen on kaksivuotinen siemenrahoitus YM:stä
- Toimintaa koordinoivat yhteistyössä SYKE ja Kuntaliitto
- Toiminta on käynnistetty löyhänä yhteistyöverkostona, liittyminen ei vaadi sitoumusta kunnalta
- Tavoitteellista toimintaa suunnitellaan yhdessä kiinnostuneiden kuntien kanssa
- Verkoston keskeiset toimintamuodot: Teams-kanava, sähköpostilista, webinaarit, verkkosivut www.luontokunnat.fi, Twitter-tili @luontokunnat

luontokunnat.fi
#luontokunnat

Kuntametsät – kokoaan suurempi merkitys

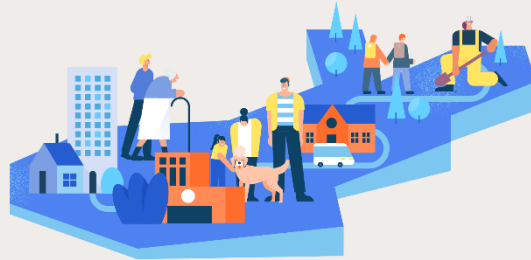
Nykyään kuntien metsäsuunnittelussa pyritään yhä enemmän yhdistämään erilaisia tavoitteita, kun perinteisesti taloudellisilla tavoitteilla on ollut eniten painoarvoa suunnittelussa.

Asetetut tavoitteet

Lähes kaikki Suomen kunnat omistavat metsää ja niiden käytölle kunnat voivat omistajina asettaa monenlaisia tavoitteita.

- Taloudellinen tuotto
- Virkistyskäyttö
- Luonnon monimuotoisuuden edistäminen
- Hiilinielut ja –varastot
- Ravinteiden kierrätyksen edistäminen ja vesistökuorman vähentäminen
- Maisema-arvon säilyminen
- Terveysten edistäminen

Metsien merkitys

Kuntien metsillä on kokoaan suurempi merkitys

- Lähellä kuntalaista ja helposti saavutettavissa
- Metsät tarjoavat hyvinvointi ja elinvoima vaikutuksia sekä mahdollistavat jokamiehenoikeudet (luontomatkailu, ulkoilu, marjastus, sienestys)
- Vastuullinen metsienkäyttö voi olla positiivinen imago kunnille ja toimia esimerkkinä yksityisille metsänomistajille
- Kaupunkimetsillä on tärkeä rooli monimuotoisuuden suojelussa

Kohti parempaa metsäomaisuuden hallintaan

Kunnat toivovat mm.

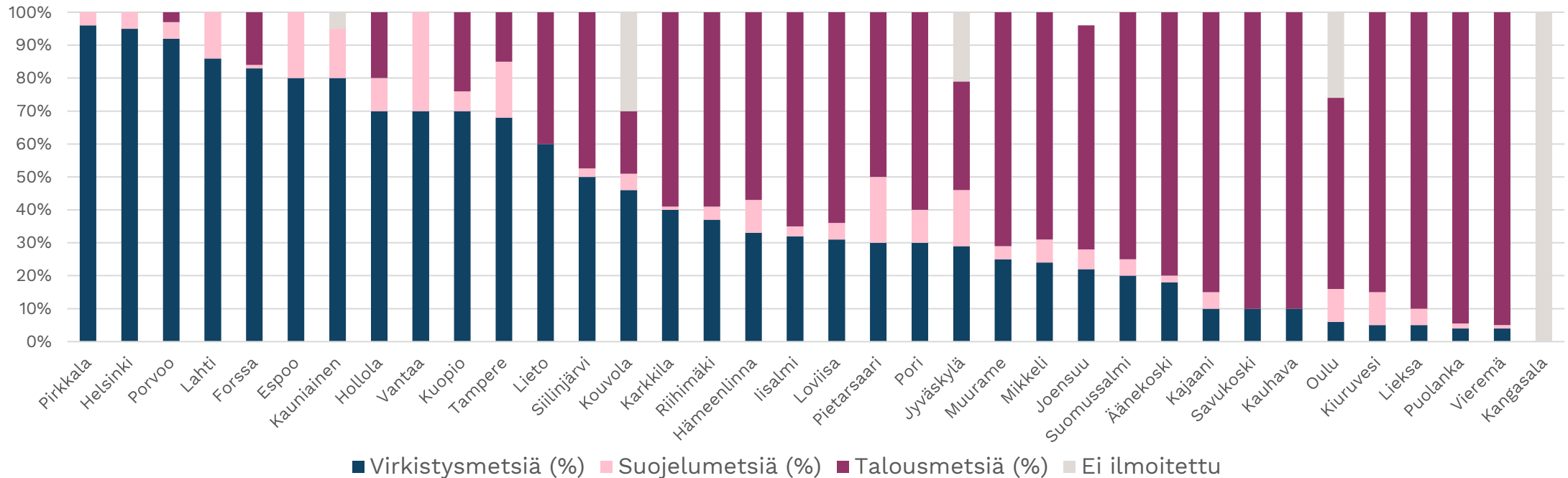
- Sujuvampaa tiedonhallintaa eri tietojärjestelmien välille ja avoimempaa yhteistyötä niin kunnan sisäisten kuin ulkoisten toimijoiden kanssa
- Päätäjien ja luottamushenkilöiden metsätiedon lisääminen –eri tavoitteiden luoman kokonaisuuden tarkastelu
- Päätöksenteon ja seurannan tueksi valtakunnalliset suuntaviivat/mittarit metsien käsittelyyn
- Enemmän resursseja

Metsien käyttömuodot

Vastaajia pyydettiin arvioimaan miten kunnan metsät jakautuvat (%) virkistys-, suojeleja talousmetsäkäyttöön niiden pääkäyttömuodon mukaan

Käyttöluokituksen keskiarvot:

1. Talousmetsät (ka 51,05%), 2. Virkistysmetsät (ka 42,03%) ja 3. Suojelumetsät (ka 7,68%)

Haastatteluissa kunnat kertoivat usein luokittelevansa metsänsä valtakunnallisen Viherympäristöliiton Viheralueiden hoitoluokituksen mukaisesti. Osalla kunnista myös kapeampi hoitoluokitus.

Yhteenveto

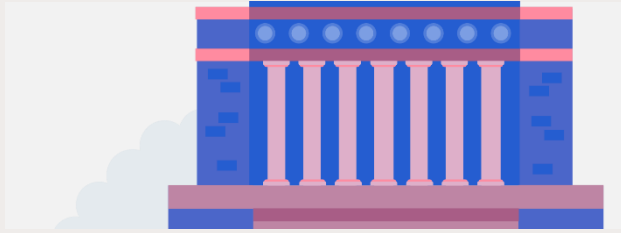
- Kaikilla kyselyyn vastanneilla kunnilla on jonkin verran virkistysmetsää, mutta talousmetsää ei kaikilla vastanneilla kunnilla ole lainkaan. Keskiarvollisesti talousmetsää on kuitenkin eniten. Käyttöluokituksen keskiarvot:
 - 1. Talousmetsät (ka 51,05%), 2. Virkistysmetsät (ka 42,03%) ja 3. Suojelumetsät (ka 7,68%)
- Vaihtelevuus kuntien metsäsuunnitelmien ajantasaisuudessa on suuri. Erityisesti virkistysmetsäsuunnitelmien ajantasaisuudessa on runsasta vaihtelua.
 - Vanhin virkistysmetsäsuunnitelma tehty vuonna 1990 ja uusin 2020.
 - Vanhin suojelumetsäsuunnitelma tehty vuonna 2012 ja uusin 2019.
 - Vanhin talousmetsäsuunnitelma tehty vuonna 2010 ja uusin 2020.
- Metsien käytölle on asetettu erilaisia tavoitteita, mutta kaikkia ei seurata. Eniten seurataan metsätalouden tuottoa ja vähiten metsien ravinteiden kierrätystä.
- Kuntametsien käytön hallinnassa haasteina resurssipula, epäselvät tavoitteet ja ristiriitaisuudet sekä vastuunjaon pirstaleisuus (metsien käytön vastuut jaettu monelle yksikölle).

ILMASTO- KUNNAT

Tukea kuntien tavoitteelliseen ilmastotyöhön

www.kuntaliitto.fi/ilmastokunnat pauliina.jalonen@kuntaliitto.fi #ilmastokunnat

Kuntien ilmastotyön liikkumatila on muutoksessa

Lainsäädäntö

- EU:n ilmasto- ja energiapaketti (Fit for 55)
- Ilmastolaki
- Ilmastolain suunnitelmat: KAISU & EI-strategia – lausunnoille lokakuussa; maankäyttösektorin ilmastosuunnitelma lausunnoille loppuvuodesta
- Kansalliseen ilmastomuutoksen sopeutussuunnitelma (KISS2030) valmisteluun 2022
- Maankäyttö- ja rakennuslaki
- Liikenne12, puhtaat ajoneuvot julkisissa hankinoissa, latauspiste- ja automaatiolaki

Raha

- Kestävä elvytys & EU-elvytys
- Maankäyttösektorin T&K
- Öljystä luopuminen
- Energiatehokkuus
- Joukkoliikenne
- Latausinfra
- Puurakentaminen
- Kävelyn ja pyöräilyn edistäminen
- Liikkumisen ohjaus
- EU:n aluekehitysrahat

Ilmastolain uudistus

www.ym.fi/ilmastolaki

- Ilmastolain luonnoksen lausuntoaika päättyi 6.9.
- Puitelaki sisältäen ilmastopolitiikan päästövähennystavoitteet sekä suunnittelujärjestelmän
- Hallitusohjelman mukaan ilmastolain ohjausvaikutuksia vahvistetaan nykyisestä.
- Lakia päivitetään siten, että tavoite hiilineutraaliudesta vuoteen 2035 mennessä toteutuu.
- Vuoden 2050 tavoite päivitetään ja lakiin lisätään hiilineutraaliuspolkua vastaavat päästövähennystavoitteet vuosille 2030 ja 2040

Kunnat ilmastolaissa?

Ehdotus 5 §

Ilmastonmuutoksen hillitsemistä ja siihen sopeutumista edistävät toimet

Valtion viranomaisen on edistettävä toiminnassaan mahdollisuuksien mukaan tämän lain mukaisten tavoitteiden ja suunnitelmien toteutumista.

Lisäksi kunnallisen viranomaisen on edistettävä toiminnassaan mahdollisuuksien mukaan tämän lain mukaisten tavoitteiden toteutumista ottaen huomioon paikalliset olosuhteet.

Lausuntojen perusteella kuntapykälä menee uudelleen valmisteluun

Hallituksen budjettiriihen lisäys ilmastolakiin: velvoite laatia ilmastosuunnitelmat kunta-, seutu- tai maakuntatasolla - Mitä tarkoittaa?

”Kunnat kohtaavat laajasti myös nykyisissä yleisissä ja erityisen toimialansa tehtävissä myös ilmastonmuutokseen sopeutumisen. Hyvin konkreettisenä, mutta periaatteellisesti merkittävänä seikkana voidaan mainita rakentaminen ja yhdyskuntarakenteeseen sekä maankäytön ohjaukseen liittyvät tehtävät sekä esimerkiksi kunnallistekniikka. Ilmastonmuutos todennäköisesti lisää esimerkiksi runsaiden sateiden määrää, mikä tulee aiheuttamaan huomattavaa kuormitusta hulevesien poistolle. Ilmastonmuutokseen sopeutuminen tulee siten olemaan pitkällä aikavälillä huomattavakin rasitus kuntataloudelle ja voi vaikuttaa kunnan asukkaiden mahdollisuuksiin päättää perustuslain tarkoittamalla tavalla kunnan taloudesta ja hallinnosta.”

Oikeuskanslerin lausunnosta ilmastolain luonnoksesta 2.9.2021

**Save the date! 11.11.2021 –
Nordic webinar on municipal
climate leadership**

Lisätietoja:

[Kuntaliitto.fi/ilmastokunnat](https://kuntaliitto.fi/ilmastokunnat)

Luottamushenkilöille koottua tietoa ja koulutusta

Kuntapäätäjä Kommunpolitikern

Päätöksenteon tueksi

**Tiedä
mistä
päättät**

Maksutonta perustietoa kunnan toiminnasta
Luottamushenkilön rooli ja mahdollisuudet
Hyviä käytäntöjä, keskusteluja
Omien taitojen itsearviointitesti
Eri toimielinten verkkokoulutukset
Ajankohtaisia puheenvuoroja
Kuntakentän tärkeimmät uutiset

www.kuntaliitto.fi/kuntapaattaja

www.kommunforbundet.fi/kommunpolitikern

Tervetuloa !

Kuntapäättäjä

Johtaminen ja yhteis...

Laki ja päätöksenteko

Talous ja elinvoima

Hyvinvointi ja sivistys

Yhdyskunnat ja ympär...

Sosiaali ja terveys

Selaa sisältöjä

Kurssit

Tapahtumat

Oma päättäjä

Yhteenveto

Tietoiskut

Kurssit

FCG

Q Haku

Kaikki kategoriat

suomi (Suomi)

Näytetään 1 - 12 / 12

Uusin

EI ALOITETTU

Esimerkki - Johtaminen ja yhteistyö

Pekka Salmi • 30.04.2021

EI ALOITETTU

Valtuutetun käsikirja - Lempäälän kunta

30 min • Suvi Rasi • 28.04.2021

EI ALOITETTU

Ammattina luottamushenkilö: työympäristönä muuttuva...

15 min • Suvi Rasi • 28.04.2021

EI ALOITETTU

Kuntalainen päättäjän tukena

15 min • Suvi Rasi • 21.04.2021

EI ALOITETTU

Luottamushenkilön eettiset periaatteet

10 min • Suvi Rasi • 21.04.2021

EI ALOITETTU

Keinoja kuntalaisten ja luottamushenkilöiden vuoropuheluun

5 min • Suvi Rasi • 21.04.2021

EI ALOITETTU

Järjestöjen ja kuntien kumppanuutta kuntalaisten parhaaksi

8 min • Suvi Rasi • 21.04.2021

EI ALOITETTU

Kunnan vaikuttamistoimielimet

7 min • Suvi Rasi • 21.04.2021

EI ALOITETTU

Digia luottamushenkilölle

20 min • Suvi Rasi • 21.04.2021

EI ALOITETTU

Kuntapäättäjä: Kaksoisjohtaminen Lempäälän kunnassa

29 min • Suvi Rasi • 14.04.2021

EI ALOITETTU

Kuntapäättäjä: Luottamushenkilön rooli kunnan viestinnässä

16 min • Suvi Rasi • 14.04.2021

EI ALOITETTU

Kuntapäättäjä: Miltä tuleva valtuustokausi näyttää?

27 min • Suvi Rasi • 13.04.2021

Valmisteilla mm.:

- **LSL:n muutos:** - Mitä tarkoittaa: ”Uhanalaiset lajit ja luontotyypit on viranomaisen huomioitava esim. ympäristölupamenettelyssä” – valvooko ELY?
- **Ilmastolain muutos:** - Mitä tarkoittaa: ” Lisäksi kunnallisen viranomaisen on edistettävä toiminnassaan mahdollisuuksien mukaan tämän lain mukaisten tavoitteiden toteutumista ottaen huomioon paikalliset olosuhteet.”
 - budjetti 2022 => Kuntien on tehtävä ilmastosuunnitelma.
- **KRL:** ” lisää pykälää ja lisää tehtäviä kunnille”, jäljempänä lisää
- **Kaivoslain muutos:** ”Kuntakaava kaivostoiminnan edellytykseksi”
- **YSL muutos:** ”Lisää pykälää vakuuksiin, muutosmenettelyyn ja hakijan kuulemiseen”

UTU-työryhmän tehtävät

- kartoittaa nykyiseen jätteeksi luokittelun päättymistä ja sivutuotteita koskevaan tapauskohtaiseen päätöksentekoon liittyviä kokemuksia ja seurata tapauskohtaisten jätteeksi luokittelun päättymistä ja sivutuotteeksi luokittelua koskevaa hallintokäytäntöä
- tarkastella tapauskohtaisen jätteeksi luokittelun päättymistä ja sivutuotteeksi luokittelua koskevan päätöksenteon menettelyllisiä kehittämisvaihtoehtoja (ml. tapauskohtaisen päätöksentekomenettelyn keventäminen ja keskittäminen yhdelle viranomaiselle) ja tehdä esitys tätä koskevista lainsäädäntömuutostarpeista
- arvioida tarvetta ja toimintatapoja kansallisten jätelajikohtaisten EoW-asetusten säätämiseksi
- lisäksi seurata EU:ssa tapahtuvaa kehitystä ja tarvittaessa tunnistaa vaikutuskohteita (esimerkiksi liittyen jätelajeihin, joiden osalta EU-harmonisointi olisi tarpeen tai hyödyllinen)

Jätelain muutos 714/2021

- Sivutuotetta koskevaan sääntelyyn ei asiamuutoksia
- Jätteen luokittelun päättymistä koskevaan sääntelyyn muutos
 - enää ei edellytetä, että materiaalia ”käytetään yleisesti”, riittää, että ”sitä on määrä käyttää erityisiin tarkoituksiin”;
 - VNA:ssa annettaville jätelajikohtaisille arviointiperusteille sisällölliset vähimmäisvaatimukset
- Tapauskohtainen päätöksenteko (jäte/sivutuote/EOW)
 - luvanvaraisten toimintojen osalta ympäristölupamenettelyssä; omana asianaan luvan muutoksena noudattaen YSL 96 §:n mukaista kevennettyä menettelyä
 - ei luvanvaraisten asema – ratkaistaan normaalina valvonta-asiana

Jäte (JL 5 §)

- aine tai esine, jonka haltija
- **on** poistanut tai
 - **aikoo** poistaa käytöstä taikka
 - **on velvollinen** poistamaan käytöstä

Sivutuote (JL 5 a §)

Tuotantoprosessin jäännöstuote

- 1) jatkokäytöstä on varmuus;
- 2) voidaan käyttää suoraan sellaisenaan tai sen jälkeen, kun sitä on muunnettu enintään tavanomaisen teollisen käytännön mukaisesti;
- 3) syntyy tuotantoprosessin olennaisena osana; sekä
- 4) täyttää sen suunniteltuun käyttöön liittyvät tuotetta sekä ympäristön- ja terveydensuojelua koskevat vaatimukset eikä sen käyttö kokonaisuutena arvioiden aiheuta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle

EOW (5 b §)

Jäte, joka on kierrätetty tai muuten hyödynnetty, ei ole enää jätettä, jos

- 1) sitä on määrä käyttää erityisiin tarkoituksiin
- 2) Sillä on markkinat tai kysyntää
- 4) Se täyttää käyttötarkoituksensa mukaiset tekniset vaatimukset ja on vastaaviin tuotteisiin sovellettavien säännösten ja standardien mukainen
- 4) Sen käyttö ei kokonaisuutena arvioiden aiheuta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle

**RED II – voimaan
20.6.2021**

**- vaikutus kuntien
viranomaisiin**

Uusiutuvan energian hankkeiden tuetut asioinnit kunnille

Luvat ja muut hallinnolliset menettelyt	Säädösperusta	Toimivaltainen viranomainen	Sähköinen asiointi	Yhteyspiste- viranomaisen neuvontavelvollisuus	Määräajan soveltaminen (sähköä tuottavat laitokset)
Ympäristölupa	Ympäristönsuojelulaki (527/2014), 27 §	AVI, kunnan ympäristönsuojeluviranomainen	Kyllä	Kyllä	Kyllä
Toiminnan rekisteröinti	Ympäristönsuojelulaki (527/2014), 116 §	kunnan ympäristönsuojeluviranomainen	Kyllä	Kyllä	Kyllä
Rakennuslupa	Maankäyttö - ja rakennuslaki (132/1999), 125 §	kunnan rakennusvalvontaviranomainen	Kyllä	Kyllä	Kyllä
Toimenpidelupa	Maankäyttö - ja rakennuslaki (132/1999), 126 §	kunnan rakennusvalvontaviranomainen	Kyllä	Kyllä	Kyllä
Rakennuksen purkamislupa	Maankäyttö - ja rakennuslaki (132/1999), 127 §	kunnan rakennusvalvontaviranomainen	Kyllä	Kyllä	Kyllä
Rakennuksen purkamisilmoitus	Maankäyttö - ja rakennuslaki (132/1999), 127 §	kunnan rakennusvalvontaviranomainen	Kyllä	Kyllä	Kyllä
Rekisteröiminen	Laki eläimistä saatavista sivutuotteista (517/2015), 33 § ja EU:n sivutuoteasetus ((EY) N:o 1069/2009), 23 artikla	kunnaneläinlääkäri, Ruokavirasto	Kyllä	Kyllä	
Hyväksyminen	Laki eläimistä saatavista sivutuotteista (517/2015), 33 § ja EU:n sivutuoteasetus ((EY) N:o 1069/2009), 24 artikla	kunnaneläinlääkäri, Ruokavirasto	Kyllä	Kyllä	
Suunnittelutarveratkaisu	Maankäyttö ja rakennuslaki (132/1999), 137 §	kunta	Vain rakennuslupamenettelyn yhteydessä käsiteltävä suunnittelutarveasia	Kyllä	Vain rakennuslupamenettelyn yhteydessä käsiteltävä suunnittelutarveasia
Poikkeamispäätös	Maankäyttö ja rakennuslaki (132/1999), 174 §	kunta	Vain rakennuslupamenettelyn yhteydessä käsiteltävä vähäinen poikkeaminen	Kyllä	Vain rakennuslupamenettelyn yhteydessä käsiteltävä vähäinen poikkeaminen

Kunnat mukana uusiutuvan energian hankkeiden lupa-asiointien sujuvoittamisessa

- Laki uusiutuvan energian tuotantolaitosten lupamenettelyistä tuli voimaan 30.6.2021.
- Lupa-asioinnin sujuvoittaminen mm. yhden asiointipisteen periaatteella ja luvanhakijan mahdollisuudesta asioida sähköisesti.
- Yhteyspisteviranomainen yhdessä Luvat ja valvonta -palvelun kanssa mahdollistavat lain edellyttämät vaatimukset, **mutta luvanhakijalle lain vaatimukset realisoituvat vasta siinä vaiheessa, kun uusiutuvan energian tuotantolaitosten lupien käsittelystä vastaavat toimivaltaiset viranomaiset ovat liittyneet Luvat ja valvonta -palveluun, mukaan lukien kunnat toimivaltaisina viranomaisina.**

Kunnat mukana uusiutuvan energian hankkeiden lupa-asiointien sujuvoittamisessa

- **Mitä hyötyjä viranomaiselle:**
- Lain mukaiset lupamenettelyt on nyt koottu yhteen Luvat ja valvonta -palveluun.
- Palvelun kautta luvanhakija voi hakea useiden eri toimivaltaisten viranomaisten vastuulle kuuluvia lupia ja tehdä ilmoituksia.
- Palvelu tarjoaa luvanhakijalle ja viranomaisille yhteisen näkymän haettuihin lupiin ja yhteisen viestintäkanavan lupa-asioinneista viestimistä varten.
- Lisäksi palvelu laskee luvanhakijalle ja viranomaisille käsittelymääräaikojen laskennan sähköä tuottavien laitosten osalta (tulossa loppuvuodesta 2021).
- Viranomaisten osalta palveluun liittyminen ja lupa-asiointien käsittely ovat maksuttomia

- <https://www.luvatjavalvonta.fi/>

Kiitos!

Tommi Maasilta
ympäristöpäällikkö, yhdyskunta ja ympäristö -yksikkö
Tommi.maasilta@kuntaliitto.fi
09 771 2127

www.kuntaliitto.fi

KUNTA LIITTO